

PRIMORSKI DNEVNIK
je začel izhajati v Trstu
13. maja 1945, njegov
predhodnik PARTIZANSKI
DNEVNIK pa 26. novem-
bra 1943 v vasi Zakriž nad
Cerknim, razmnožen na
ciklostili. Od 5. do 17. sep-
tembra 1944 se je tiskal
v tiskarni »Doberdob«
v Govcu pri Gorenji Trebu-
ši, od 18. septembra 1944
do 1. maja 1945 v tiskarni
»Slovenija« pod Vojskim
pri Idriji, do 8. maja 1945
pa v osvobojenem Trstu,
kjer je izšla zadnja števil-
ka. Bil je edini tiskani par-
tizanski DNEVNIK v za-
sužnjeni Evropi.

primor

7096 AA
OSREDNJA KNJENICA
S. VILHARJA
TRG REVOLUCIJE 1 P.P. 132
66001 KOPER

hi 6 - PP 559
96-600
71
8
Maggio 1
533382-535723
0481/532958
CEDAD
Ul. Ristori 28
Tel. (0432) 731190
Fax 0432/730462

dnevnik

Poština plačana v gotovini
Abb. postale 1 gruppo

Cena 1.200 lir - Leto XLVIII. št. 223 (14.314)

Trst, petek, 25. septembra 1992

Zaradi naraščajočega ljudskega odpora proti gospodarskim ukrepom vlade

Notranji minister izrecno pozval prefekte k zaščiti javne varnosti

V Neaplju, Genovi in Anconi je včeraj bučno demonstriralo več desetisočev delavcev
Danes je na vrsti Turin, čez teden dni pa bo vsedrjavna manifestacija upokojencev

NEAPELJ — Iz mesta v mesto, iz dežele v deželo, od Alp do Vezuva: ljudski protest proti gospodarskim ukrepom Amatove vlade se širi kot madež olja po Apeninskem polotoku, udeležba na demonstracijah pa je vsepovsod zelo velika, kar z drugimi besedami pomeni, da prisostvujemo kar nekakšnemu spontanemu referendumu za ali proti izvršni oblasti. Tako je bilo tudi včeraj (in tako bo še v naslednjih dneh), ko tudi ni manjkalo pojavov nasilja, sicer obrobni, pa vendar zgovornih in simptomatičnih z ozirom na dane družbene in politične razmere. Prav tako ni manjkalo vzklikov proti sindikalnemu gibanju in lučanja jajc na govorniške odre.

»Manj davkov, plačujejo naj jih vsi«, »Ti ukrepi pomenijo novo brezposelnost« in podobno: tako so kričali delavci po neapeljskih ulicah in trgih, kjer se je nabralo kljub dežju 50.000 ljudi. Bila je to

manifestacija, združena s splošno stavko, kakršne ni bilo videti že dolgo vrsto let in ki jo je označevala sveta jeza. Jeza ljudi, ki prebivajo v deželi, v kateri je milijon brezposelnih. Na jugu praktično ni družine z dvojnimi osebnimi dohodkom, v vsaki dela samo po en član, zato so zanje žrtve, ki jih zahteva vlada od prebivalstva, hujše kot drugje in zato tudi glasnejše zahtevajo večjo pravičnost pri porazdeljevanju bremen. Sindikati CGIL, CISL in UIL so povsem zadovoljni nad iztekom neapeljske manifestacije, na kateri je spregovoril predstavnik CISL Raffaele Morese, saj je bilo med njegovim govorom le nekaj žvižganja, kar pomeni, da je znalo tu delavstvo izolirati nasilneže.

Tudi v Genovi je bila udeležba pri splošni stavki in na protestni manifestaciji impozantna: po mes-

PSI, DSL in PSDI za močno zavezništvo levih strank

MANTOVA — »Zastopamo tri stranke demokratičnega, socialističnega in levičarskega izvora. Začenjamo v treh, ta združitev pa ni cilj, ampak sredstvo za široko demokratično zavezništvo, v katerem gre vključiti še druge sile in stranke. KD ne more biti os zasuka.« Tako je dejal socialistični minister Martelli na manifestaciji, s katero so PSI, PSDI in DSL nekako krstile »programsko zavezništvo« na Pokrajini v Mantovi, kjer bodo v nedeljo volitve. Occhetto: »Naša stališča so tu različna, vendar nas združuje nekaj izredno pomembnega - upanje in zaveza, da ustvarimo čim močnejšo združeno levico. Mi zahtevamo globok zasuk in smo pripravljeni stopiti v vlado.« Za Vizzinija pa je bilo to prvič, ko so tri stranke leveice ukrenile nekaj, kar ni zgolj okrogla miza, skratka, »težaven predvolilni test v kočljivem kraju«.

Francozi in Nemci za »malo Evropo«?

RIM — Lira je prebila šesti dan zunaj evropske denarne košarice kar mirno. Nasproti marki je včeraj le malce popustila (841,40 proti 840,99 v sredo), nasproti dolarju pa je poskočila (1252,90 proti 1272). Okrepila se je tudi nasproti francoskemu franku (246,95 proti 247,06) in funtu šterlingu. »Ko bi bila vlada sprejela takšne sanacijske ukrepe že julija, pa vse teh križev in težav sploh ne bi imeli«, je izjavil včeraj guverner Bance d'Italia Ciampi, ki sicer nič kaj ne zavida svojemu francoskemu kolegu: v primežu divje špekulacije je zdaj frank, za katerega je moral pariški emisijski zavod seči prav globoko po deviznih rezervah. Ne samo, franku je obilno priskočila na pomoč tudi Bundesbank, v čemer je marsikdo videl potrditev govoric, po katerih naj bi se bila domenila Kohl in Mitterrand za izgradnjo tako imenovane »male Evrope bogatih«, torej za takojšnjo udeležanje pogodbe iz Maastrichta skupaj z območjem Beneluxa (in morda tudi Danske). V Bonnu so to nemudoma in najodločneje zanimali, sumi in dvomi pa se vedva ostajajo. Temboly še, ker je Ciampi potrdil, da se lira ne bo vrnila v denarni evrosistem pred odobritvijo državnega finančnega zakona 1993, in ker je britanski premier Major včeraj spet dejal, da funta šterlinga še dolgo ne bo nazaj v košarico. Major je tudi napovedal, da bo izredni evropski vrh 16. oktobra v Birminghamu, dočim se bodo prihodnji ponedeljek sestali v Bruslju finančni ministri dvanajsterice

Pomemben politično-strateški premik v odnosih med Zagrebom in Sarajevom Tudjman in Izetbegović sklenila sporazum o usklajevanju skupnih vojaških operacij

Hrvaška in bosanskohercegovaška delegacija s predsednikoma Tudjmanom in Izetbegovićem (Telefoto AP)

LJUBLJANA — Poleg izključitve tako imenovane Zvezne republike Jugoslavije iz Svetovne organizacije, je včeraj v svetovnih medijih odmeval zlasti sporazum o hrvaško-bosansko-hercegovski obrambni zvezi, ki sta ga v New Yorku v sredo zvečer podpisala ter na novinarski konferenci na sedežu Združenih narodov razglasila predsednika Hrvaške ter Bosne in Hercegovine Franjo Tudjman in Alija Izetbegović. Predsednika sta pravzaprav podpisala aneks k sporazumu o prijateljstvu in sodelovanju, ki je bil sklenjen že 21. julija letos. Z aneksom sta ustanovila skupni odbor, ki bo usklajeval vojaške akcije do ustavitve vojne. Prejšnji sporazum je obravnaval zgolj skupno mejo, zdajšnje dopolnilo pa skupne obrambne operacije razširja na območje obeh republik. Predsednika Tudjman in Izetbegović sta tudi sporočila, da bosta od Združenih narodov uradno zahtevala, naj prekličejo prepoved prodaje orožja Hrvaški ter Bosni in Hercegovini.

V krogih velikih sil so obrambni sporazum med Hrvaško in Bosno in Hercegovino že ocenili negativno, saj naj bi pomenil napoved nadaljevanja vojne v trenutku, ko poskušajo v okviru londonske konferen-

NADALJEVANJE NA 2. STRANI

Kljub odločnim ukrepom svetovne skupnosti se bosanskohercegovski spopad še stopnjuje

LJUBLJANA — Kljub odločnim ukrepom mednarodne skupnosti, ali ravno zaradi njih so spopadi v Bosni in Hercegovini postali še bolj siloviti. Srbske sile so včeraj dopoldne začele nov topniški napad na Sarajevo. Obstreljevali so vse dele mesta, najsiloviteje pa občino Stari grad, Center, Vogoščo in Dobrinjo. Na obrobju Sarajeva so že sedmi dan zapored potekali pehotni spopadi za deblokado mesta. Novice o tem potrjuje tudi srbska stran. Srbske sile so poskušale tudi več pehotnih prebojev, vendar jim niso uspeli. Iz Sarajeva so včeraj poročali o novem pokolu civilnega prebivalstva. Granata, ki je dopoldne eksplodirala v ulici Blagoja Perovića, je ubila tri in ranila deset ljudi. Več ljudi so ubili in ranili številni ostrostrelci. Sicer pa je bilo Sarajevo včeraj ponovno brez vode in elektrike. Nenehni topniški napadi namreč onemogočajo, da bi delavci Elektrogospodarstva odpravili nove poškodbe na daljnovodih ter mestu priskrbeli elektriko. Tudi na drugih bosansko-hercegovskih bojiščih že tri dni divjajo hudi spopadi.

Srbska stran trdi, da napadajo muslimanske in hrvaške sile, hrvaški in bosanski viri pa navajajo, da srbske enote s topovi obstreljujejo Sarajevo in druge strateško pomembne kraje ter da skuša srbska pehota s preboji zavzeti čim ugodnejše položaje. Srbski viri trdijo, da na območju Bileće in v Hercegovini ponoči in včeraj zjutraj sploh ni bilo večjih spopadov, na fronti od Konjic do Trebinja pa je bilo le več manjših oboroženih incidentov. Srbski viri so tudi poročali, da so muslimansko-hrvaške sile skupaj s tujimi plačanci včeraj silovito napadale srbske položaje na območju Bihaća. Vse napade naj bi srbske sile odbile. Tudi v Slavonskem Brodu so sirene včeraj večkrat razglasile splošno nevarnost. Srbske sile so namreč vnovič iz svojih oporišč v Bosni in Hercegovini s topovi dolgega dosegga obstreljevale mesto.

Kot je sporočil predstavnik mirovnih sil Združenih

NADALJEVANJE NA 2. STRANI

Študijski center Nediža praznuje svojo 20-letnico

ŠPETER — Študijski center Nediža praznuje dvajset let plodnega in koristnega dela za Slovence na Videmskem. Za to priložnost so pripravili srečanje, ki bo danes zvečer, petek, ob 19. uri v Špetru in na katerem so povabili bivše in sedanje sodelavce centra.

Za kulturni spored bosta poskrbela zbor Pod Lipo in Matajur ter harmonikaš Ližo Jussa. Udeleženci večera si bodo ogledali tudi nekaj kratkometražnih filmov o poltni koloniji Mlada brieza.

Ob tej priložnosti bodo predstavili letošnji 18. ciklus Benečanskih kulturnih dnevov, ki se uokvirjavo v proslave ob 500-letnici cerkvice sv. Kvirina v Špetru.

R. P.

Medtem ko tudi v Savoni že odstranjujejo posledice poplav

Obračun neurja v Franciji: 32 mrtvih in 44 pogrešanih

PARIZ — Z včerajšnjim izboljšanjem vremena so se v vsej svoji strahoti pokazale razsežnosti katastrofalnega neurja, ki je prizadelo južna in jugovzhodna območja Francije. V pokrajini Vaucluse še vedno pogrešajo 44 oseb, medtem ko je število ugotovljenih žrtev naraslo na 32. Reševalci iščejo pogrešance ob bregovih Ouveze in v njegovem spodnjem toku, prepričani so, da med njimi ne bo preživelih. Povsod so na delu ekipe, ki skušajo vzpostaviti prekinjene prometnice in ljudem zagotoviti vsaj minimalne pogoje za življenje. Francosko ministrstvo za proračun je že nakazalo 5 milijonov frankov za prvo pomoč prizadetim, saj je brez doma ostalo skoraj 30 tisoč oseb. To pa je le kapljica v morju zahtev in potreb, tako da je francoski predsednik Mitterrand pozval prebivalstvo na solidarnostne akcije. V Franciji pa se sedaj vsi sprašujejo, zakaj so ljudje vztrajali v svojih počitniških prikolicah ob Ouvezeu, ko je že v nedeljo francoski meteorološki urad sprožil preplah in so bile vse službe civilne zaščite v pripravljenosti. Po

vsemu sodeč, je bil tak preplah za ljudi pretiran in ga niso upoštevali, kar se jim je kruto maščevalo.

Prebivalci Savone in njene širše okolice pa si nimajo kaj očitati, navajanje krajev, ki naj bi jih prizadela neurja, je nad Italijo zaradi zapletenega reliefa skoraj nemogoče. Včeraj so se jim pri odstranjevanju posledic neurja poleg gasilcev pridružili tudi vojaki. Sedaj skušajo predvsem obnoviti prizadeto vodovodno in plinsko omrežje. Cestne povezave so v glavnem že obnovili, prekinjenih je le nekaj cest, zaradi poškodovanega viadukta na avtocesti Savona-Torino pa se promet odvija po enem voznom pasu.

Najhuje je torej mimo. Za danes meteorologi napovedujejo izboljšanje, ki bo jutri izrazitejši, že pod večer pa pričakujejo od zahoda novo poslabšanje. Nedelja bo torej v znamenju slabega vremena z dežjem, plohami in nevihtami. Temperatura se bo nekoliko znižala, izrazitejši padec temperature pa pričakujejo šele v ponedeljek. Tudi v ponedeljek napovedujejo skrajno nestanovitno vreme, ki naj bi se izboljšalo v torek pod večer.

Sklepanje novih zavezništov odvisno od volilnih rezultatov

LJUBLJANA — V slovenskem parlamentu mrzlično sprejemajo zadnje volilne zakone, ki urejajo volilno kampanjo, določajo volilne okraje in volišča, status poslancev in slične zadeve.

Istočasno s temi pripravami pa potekajo tudi zapletene politične priprave. Celi vrsti manjših strank grozi namreč izginotje, kar jih sili k povezovanju z večjimi, poleg tega pa se ustvarja nova podoba slovenskega političnega prostora.

Na levi prihaja do združevanje okrog prenoviteljev. Že smo poročali o priključevanju upokojujencev in delavske stranke, sedaj pa predstavlja novost priključitev večine iz vrst socialdemokratske unije in ustanavljanje krščanskih socialcev, organizacijsko šibkih, toda zvenečega imena in volilno zanimivih. V ta kontekst spadajo tudi socialni demokrati, ki vztrajajo na samostojnem nastopu, niso pa še določili lastnega predsedniškega kandidata.

Na sredini so liberalni demokrati. Mnogo je govoril o povezovanju Drnovška s Peterletom. Dejansko prihaja do zblizevanja stališč o ključnem lastniškem zakonu, toda istočasno obe stranki vztrajata na svoji samostojnosti. Povezave bodo

odločali kasneje, šele po volitvah.

Največja zmeda je na desni. Krščanski demokrati in tri manjše desničarske stranke se sicer uradno pogovarjajo o volilnem zavezništvu in o možnosti sestavljanja nove vlade. Tu pa je velik vprašaj prav pozicija Krščanskih demokratov. Očitno bodo po volitvah imeli dve možnosti: ali povezava z liberalnimi demokrati ali povezava z desnico. Odgovor bodo delno dali volilni rezultati, delno pa programi, ki se zdaleka desnic ne vežejo v tako tesni obliki, kot hočejo prikazovati.

Osnovni problem je torej prav v volilnih izidih in o tem obstajajo različne raziskave javnega mnenja. Vse so soglasne, da se dobra tretjina volivcev še ni odločila in med njimi bo velika večina volitve bojkotirala.

Tudi predvidljive fluktacije so občutne in zato so vse prognoze še vedno zelo kočljive.

Ni pa sporno, da bodo - po raziskavah - imeli največ glasov in z njimi vpliva liberalni demokrati, ker je Drnovškova vlada obvladala inflacijo, vzbudila zaupanje v lastne zlasti gospodarske sile in ker je Drnovškova stranka sredinsko usmerjena. Te prognoze ji dajejo kar 28 odstotkov glasov. Vse prognoze na-

rejene v zadnjem razdobju se za liberalne demokrate gibljejo okrog 25 - 30 odstotkov glasov.

Za njimi so prenovitelji z 18%, z možnostmi povečanja svojega volilnega uspeha in torej z nekaj odstotkov več, kot so jih imeli na prvih demokratičnih volitvah.

Na tretjem mestu so Krščanski demokrati s 14 %, vendar je prav v onih 30% neopredeljenih za njih še vedno obstajajoča rezerva in možnost povečanja.

Tri sredinske stranke: socialdemokrati, demokrati in zeleni se gibljejo okrog 5%, le za malo iznad ali izpod te projekcije.

Končno je tu še skrajna desnica, ki je zapleteno razčlenjena Ljudska stranka, nekdanja Kmečka stranka, ki ne doseže ali komaj doseže prag za vstop v parlament, Pirnatovi narodnjaki, ki so globoko izpod, Starmanov Demos prav tako izpod enega odstotka. Raziskave Grosove liberalce skoraj ne opazijo. Toda na obzorju se pojavlja veliki možni zmagovalcec Zmago Jeličič s svojo Slovensko nacionalno stranko, ki ima izrazito nacionalistični in celo fašistični značaj, prognoze pa ji dajejo za sedaj le nekaj več kot 2%.

BOGO SAMS

S seje izvršnega obora SKGZ

Zakonska zaščita mora v ospredje

TRST — Izvršni odbor SKGZ je na zadnji seji sprejel sklep o imenovanju delovnih komisij in odgovornih za različne resorje. Tako bodo v tekočem mandatu odgovorni: za gospodarstvo Branko Jazbec, za izobraževanje Aleš Doktorič, za mladino Aljoša Race, za telesno kulturo Ivan Peterlin, za zakonsko zaščito Pavel Slamič in za informiranje Dušan Udovič. Na prihodnji seji bo imenovan odgovorni za kulturo, ustanovlja jo pa se tudi druge komisije, ki bodo izvršnemu odboru v pomoč pri delu še na drugih pomembnih področjih kot so socialna vprašanja, stiki z evropskimi manjšinami, pravna vprašanja, urbanistika in druga.

Na dnevnem redu seje sta bili v ospredju zlasti dve, ta trenutek zelo aktualni vprašanja, in sicer zakonska zaščita ter položaj dvojezične šole v videmski pokrajini.

Podčrtana je bila nujnost, da se pospešijo prizadevanja za zaščitni zakon, ki nikakor ne sme ostati na mrtvem tiru. To narekujejo objektivne razmere, v katerih se vrstijo napadi na pravice naše skupnosti, med katerimi izstopa ravnanje tržaškega župana, ki je ponovno potegnil iz predala svojo okrožnico, ki onemogoča rabo slovenskega jezika, kljub temu, da jo je izredni komisar Ravalli v času svojega mandata razveljavil. Brez zaščitnega zakona je naša skupnost v položaju stalne negotovosti, kar ni v škodo samo manjšini, ampak celotnemu združju v naših krajih. Da je treba z zakonom narediti konec špekulacijam in omogočiti Slovencev normalno in enakopravno življenje, je splošno prepričanje različnih komponent Slovencev. Od tu dogovor za izdelavo skupnega zakonskega osnutka, kar je zelo pozitiven znak in odnosih znotraj manjšine in predstavlja novo priložnost za učinkovitejši nastop. Ne gre pozabiti, da bo zakon o obmejnih območjih, iz katerega dobivajo sredstva nekatere pomembne kulturne institucije, kmalu zapadel in kot je znano, so omenjena sredstva izrecno označena kot »predujem« na celovit zaščitni zakon, ki bi moral slediti.

SKGZ pri vsem tem podčrtuje nujnost, da se o zaščiti vodi trezna razprava tudi v okoljih večinskega naroda, da ne bi nepresta-

no prihajalo do grobih strumentalizacij, kajti manjšina je tudi v tem trenutku tarča tistih sil, ki za lastno preživetje in uveljavitev potrebujejo sovražnike, pa čep-rav izmišljene. Dokaz za to je tudi nedeljski Camberjev govor v Medeji, v katerem si je vladni predstavnik dovolil ponoviti svoja znana stališča popolne zaprtosti do slovenskega vprašanja, uporabljajoč tone in poudarke, ki gotovo ne prispevajo k sožitju in sodelovanju prebivalstva različne narodnosti ob meji. S tem v zvezi je SKGZ v ponedeljek poslala predsedniku vlade Amatu protestno noto in zahtevala pojasnila, tudi glede na to, da so Camberjeva izvajanja v popolnem nasprotju z izraženimi stališči in nameni prejšnje vlade.

Dobršen del seje je izvršni odbor namenil razpravi o položaju dvojezične šole v Špetru. Izčrpnemu poročilu ravnateljice Žive Gruđen je sledila splošna ugotovitev, da je ta šola temeljna pridobitev za celotno našo skupnost in mora zato biti deležna največje pozornosti. Dolgoletna prizadevanja vseh, ki so sredi velikih težav in s pionirskimi prijemi to šolo gradili in ji pri njenem razvoju stali ob strani, so obrodila velik uspeh. Zlasti nesporna kakovost te pobude je pri ljudeh premagala začetno skepsno in celo ostru nasprotovanje. Danes je dvojezični center stvarnost, mimo katere nihče ne stane. Zgovoren je podatek, da se število vpisov nad pričakovani večja iz leta v leto, tako da je trenutno ta šola celo na drugem mestu po številu vpisanih v Nediških dolinah, absolutne številke pa se že bližajo polovici otrok vseh šol okoliških občin. Šola se zaradi očitne prostorske stiske nahaja v nevarnosti, da bi bilo treba nadaljnje prošnje za vpis odklanjati, kar bi bila za beneško skupnost z itak skromnim številom rojstev velika škoda. Izvršni odbor se je zavzel za to, da se špetskemu šolskemu centru na vsak način zagotovi pogoje za nadaljnji razvoj, kar pomeni, da mora ostati ta pobuda v središču pozornosti vseh Slovencev v Italiji, obenem pa je treba nujno doseči njeno javno priznanje in ustrezna finančna sredstva. (du)

nadaljevanja s 1. strani - nadaljevanja s 1. strani - nadaljevanja s 1. strani

● Minister

tu se je razvila povorka 40.000 oseb, kakršne dolgo ne pomnijo. Večina je prišla sicer na osrednji trg, ko je bilo sindikalnega shoda že konec in prav tako tudi nasilnih dejanj skupine prenapetežev, ki so obkolili govorniški oder, s katerega je govoril zbranim zastopnik UIL Franco Lotito.

Obširna mobilizacija delavcev in drugih prebivalcev je bila tudi v Markah, kjer so našli po ulicah Ancone najmanj 10.000 ljudi.

Kako pa bo danes v Turinu, kako se pripravljajo na protivladno sindikalno manifestacijo delavci Fiata, kjer jih je veliko v dopolnilni blagajni. Marsikateri je že napovedal, da se ne bo udeležil splošne stavke, sicer zaradi tega ne, ker se bojijo represalij iz vrst delodajalca, torej odpusta. Tudi zaupanje v sindikat je precej upadlo: »Nekdaj mi je pomenil vse, danes pa res ne vem, kako bi ga označila,« je povedala novinarka uslužbenka Mirafiorija.

Danes torej Turin, v petek, 2. oktobra, pa Rim, kjer bo protestiralo najmanj 150.000 upokojujencev.

In kaj pravijo politiki? Occhetto (DSL) ostro kritizira Amatovo politiko in podpira ljudi, ki izražajo javno svoje nezadovoljstvo. Vizzini (PSDI) ima glede vladnega manevra sicer kakšen pridržek, je pa seveda vodja stranke, ki je v vladni koaliciji. Martelli (PSI), ki je celo minister v tej vladi, pa je dokaj kritičen do ukrepov ministrskega predsednika, torej svojega

strankarskega somišljenika. Garavini (SKP) obsoja nasilje, v isti sapi pa podpira javni protest tako proti vladi kot proti sindikatu in to zaradi tega, ker je podpisal z vlado znani julijski sporazum o ceni dela. Pannella (Lista Pannella) trdi, da splošna stavka ni najboljša sredstvo v boju za pravičnost in razvoj, ter poziva ljudi, naj stisnejo zobe, kajti s čelnim napadom na vlado bodo napeljevali vodo na mlin tistim silam, ki hočejo pahniti Italijo v prepad. Toda tudi v samih demokristjanskim vrstah je čutiti zadrego ob učitnikih, ki jih je izzval Amatov manevar: pravijo, da mikakor ne marajo ugonobiti socialne države in da se zavzemajo za socialno pravičnost.

Spričo neredov na sindikalnih zborovanjih je notranji minister Mancino poslal včeraj prefektom in kvestorjem okrožnico, v kateri jih poziva, naj s previdnim, a odločnim nastopom zagotovijo red in javno varnost ter spoštovanje zakonitosti, obenem pa naj preprečijo poskuse, da bi kdo izkoristil takšne manifestacije v destabilizacijske in prevratniške namene.

● Tudjman

ce končno ustaviti vojno v Bosni in Hercegovini.

Kmalu po izključitvi Zvezne republike Jugoslavije iz Svetovne organizacije so se v zvezi s tem sklepom Generalne skupščine oglašili predstavniki številnih držav. Tako je uradni predstavnik

nemške vlade dejal, da Nemčija zaenkrat ne razmišlja o popolni prekinitvi diplomatskih odnosov z Jugoslavijo. Kljub temu pa je v Nemčiji že slišati glasove, da bo Bonn morebiti prihodnji teden to vendarle storil. Italijanski zunanji minister Colombo je izjavil, da bo mogoče rezultate sklepa Združenih narodov o nekdanji Jugoslaviji oceniti šele čez določen čas. Romunija je sicer glasovala za izključitev Jugoslavije iz Generalne skupščine, vendar pa ni prepričana, da je takšen sklep tudi najboljša odločitev, je v Bukarešti izjavil uradni predstavnik romunskega zunanjega ministrstva. V včerajšnjem sporočilu turškega zunanjega ministrstva je rečeno, da je uradna Ankara zadovoljna, ker je Jugoslavija izključena iz Generalne skupščine Združenih narodov. Predstavnik turškega zunanjega ministrstva je dejal, da je Turčija pomembno vplivala na takšen sklep v Generalni skupščini oz. še prej v Varnostnem svetu.

Napovedal je, da bo Turčija v Sarajevu kmalu odprla svoje veleposlaništvo. Oglasil se je tudi uradni kitajski predstavnik, ki je ocenil, da je bila Jugoslavija samo začasno izključena iz Svetovne organizacije in da je bil to nekakšen zasilen ukrep. Po mnenju Pekinga bi morala imeti vsaka republika nekdanje Jugoslavije svoje mesto v Združenih narodih.

Sicer pa se je v Generalni skupščini Združenih narodov tudi včeraj nadaljevala splošna razprava, večina govornikov pa pozornost namenja tudi krizi na Balkanu.

Slovenski predsednik Milan Kučan je sinoči pred svetovnim avditorijem pojasnil slovenska stališča do vseh najpomembnejših vprašanj svetovne politike. Kot je bilo pričakovati je Kučan največ govoril ravno o krizi na Balkanu, saj je to poglobljena tema, ki prevladuje na tokratnem zasedanju Generalne skupščine Združenih narodov. Vrsto pogovorov z zunanjimi ministri drugih držav udeleženk zasedanja Generalne skupščine je imel tudi slovenski zunanji minister Dimitrij Rupel. Kot poročajo, se je med drugim že sešel z voditelji diplomacij Finske, Mehike, Madžarske, pogovarjal pa se je tudi z nizozemskim zunanjim ministrom Hansom van den Broekom in ruskim zunanjim ministrom Kozirevom. Skupaj s Kučanom sta se šela tudi s predsednikom BiH Alijo Izetbegovićem. (NIA)

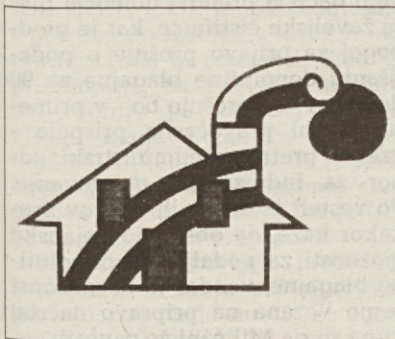
● Spopadi

narodov, naj bi včeraj uradno sicer odprli sarajevsko letališče za dovoz človekoljubne pomoči, vendar pa poletov ne bodo obnovili vse dotlej, dokler ne bodo dobili dovoljenj vseh držav, ki sodelujejo pri prevozu pomoči na sarajevsko letališče. Včeraj se je tudi izvedelo, da zveza Nato ponuja opremo za zvezo in poveljstvo razširjenih enot Združenih narodov, ki naj bi v Bosni in Hercegovini varovali humanitarne konvoje. To ni presenetljivo, saj bodo v tej operaciji sodelovale čete osmih izmed 16 članic severnoat-

lantske zveze. Nato ponuja tudi posebna letala z radarji vrste awacs za nadzorovanje zračnega prostora nad Bosno in Hercegovino. Sicer pa se je iz franoskih diplomatskih krogov pri Združenih narodih izvedelo, da bo novim silam, ki jih bodo v prihodnjih tednih napotili v Bosno in Hercegovino, poveljeval francoski general Philippe Morillon, ki je bil doslej pomočnik poveljnika Unproforja v nekdanji Jugoslaviji. Z OZN je prišla tudi novica, da je hrvaški predsednik Franjo Tudjman sporočil, da podaljšanje mandata mirovnih sil na Hrvaškem ne bo potrebno.

O resničnih razmerah v Bosni in Hercegovini se bosta danes skušala seznaniti sopedrednika mednarodne mirovne konference o nekdanji Jugoslaviji lord Owen in Cyrus Vance, ki naj bi dopotovala v Banja Luko. Razlog za njun obisk na tem območju, je skrb zaradi naraščanja napetosti v tem bosanskem mestu. Ugledna diplomata sta namreč zaskrbljena zaradi poročil, ki jih dobivata s tega območja, ki je v rokah Srbov, ki govorijo o nasilju, groznjah in etničnem čiščenju. Danes zvečer naj bi se sopedrednika vrnila v Zagreb na pogovore s hrvaškim predsednikom Tudjmanom, jutri pa naj bi odpotovala v Ženevo. Vance in Owen pričakujeta, da bo tudi predsednik Bosne in Hercegovine Alija Izetbegović konec tedna odpotoval v Ženevo in se udeležil novega kroga mirovnih pogajanj. (NIA)

Razstava bo odprta do nedelje, 27. septembra V Vidmu Casa moderna 1992

Na videmskem velesejmu poteka te dni in bo trajala do nedelje, 27. septembra, specializirana razstava *Casa moderna 1992*. Gre za 39. izvedbo te prireditve, na kateri je letos prisotnih kar 500 razstavljalcev iz naše dežele, Veneta, Južne Tirolske, Lombardije, Emilije-Romagne, Sardinije, Slovenije in Avstrije. Razstava je posvečena domu kot takem, ne samo kot arhitektonskemu elementu, temveč kot okolju, kjer človek biva in živi. Zato so na razstavi *Casa moderna* razstavljeni ne samo najsoodobnejši tehnološki izdelki od elektronskih do električnih in gradbenih, temveč tudi stanovanjska oprema ter obrtniški izdelki za dom.

Danes ob 15.30 bo na sporedu še zadnja v vrsti debat, ki so si sledile ob robu razstave. Posvečena bo predstavitvi nove revije *Punto casa*, ki izhaja v Trzinu ter bo posvečena trgu z nepremičninami, davčnim in pravnim vprašanjem, ki zadevajo stanovanjske objekte, predstavitvi novih izdelkov, stanovanjski opremi, problemu varčevanja z energijo itd. Na današnjem srečanju bodo predstavili prvo poskusno številko revije.

Porlich & C. s.n.c.

TALNE IN STENSKÉ
KERAMIČNE PLOŠČICE
SANITARIJE

Nabrežina Kamnolomi 35/c
Tel. in fax (040) 200371

mv maestra valter mg marmorji in graniti

Ul. Nazionale 11 - Tel. (0432) 956009
33030 Villanova - San Daniele del Friuli

- + plošče za kopalnice;
- + stopnice in pragovi;
- + pohištvena oprema iz granita za javne lokale;
- + kuhinjske delovne površine iz granita;
- + mize - mizice;
- + kopalnice in tla z dizajnom »odprta knjiga«;
- + tlakovanje v granitu.

Nad 80 vrst marmorjev, kvarcitov, granitov in oniksov.

**EDIL-PORFIDI
TRENTINA**

TLAKOVANJE ZUNANJIH POVRŠIN

- porfidi • peščenci • prane cementne plošče
- samovezni tlakovci • kamnite zunanje stenske obloge - bunje

ŠIROKA IZBIRA VSEH GRADBENIH MATERIALOV

TRST - skladišče in urad: Prosek (pri avtobusni garaži ACT)
Tel. (040) 251044 - 225822

DELTA FOND
ULITKI IZ LITEGA ŽELEZA

Ul. dei Langobardi 9 - Tel. (0432) 722021
33040 MOIMACCO (Videm)

- ulitki iz litega železa za kaminete in peči;
- ulitki po naročilu in po vzorcu;
- mize in klopi iz litega železa;
- železne plošče za pripravo jedi;
- zidani štedilniki - kuhinjski koti taverne.

LAVORI GENERALI

UVOZ-IZVOZ

NOVOST: steklena zavesa

Steklena zavesa je izredno enostaven in učinkovit sistem za zaščito pred svetlobo. Na notranji strani minimalno zmanjšuje svetlobo (največ za 12%) in tako ščiti pred neposredno sončno svetlobo. Na zunanji strani pa daje videz ogledala in s tem omogoča številne zanimive arhitektonske možnosti. S stekleno zaveso niso več potrebni dragi zunanji sistemi za odboj svetlobe ali notranje zaveses z vsemi problemi s čiščenjem. Je primerna za urade, hale, izložbe in kjer je potrebna zaščita pred soncem.

Steklena zavesa je postavljena v notranjost dvojnega stekla in ne zahteva vzdrževanja. Pozimi do + 13°C pridobiva toploto; poleti, ko se temperatura dvigne nad + 15°C, pa toploto oddaja. S tem omogoča energetski prihranek.

Na podlagi naših stalnih raziskav in polkusov je ljubljanska Univerza smatrala za primerno, da uporabljajo steklene zaveses tudi na vozilih, kot so avtobusi, vlaki itd.

TRST - MILJE - UL. CADUTI SUL LAVORO 1 - TEL.: (040) 232243 - 232244

**MOJA
BANKA**

BCTKB BANCA DI CREDITO DI TRIESTE
TRŽAŠKA KREDITNA BANKA

FILIALA V ČEDADU: Ul. C. Alberto 17 - Tel. (0432) 730314

Na štiridnevem mednarodnem kongresu na tržaški univerzi Težka pot do kulturne integracije v novi razrvani evropski stvarnosti

Kakšna naj bo in kako sploh priti do kulturne integracije v novi evropski stvarnosti: vprašanje si je zastavil mednarodni kongres razumnikov iz srednjeevropskih držav, ki se je začel včeraj v konferenčni dvorani ekonomske fakultete v Trstu in se bo nadaljeval do nedelje. Kongres, ki ga prireja Tržaška univerza, nadaljuje delo, ki so ga evropski intelektualci zastavili pred dvema letoma na zasedanju o obmejni literaturi in kulturi miru in lani na mednarodnem kongresu o kulturni identiteti Heksagonale in sosednih držav.

Letos se je na mednarodnem političnem področju veliko spremenilo. Kulturna in politična pobuda, znana z imenom Heksagonala, se je julija preimenovala v Srednjeevropsko iniciativo, da bi vanjo vključili tudi druge evropske države, kot so Romunija, Bolgarija, Ukrajina in Belorusija. V takem razširjenem kontekstu postaja vprašanje kulturne integracije nadvse zanimivo in pomembno. To je na včerajšnjem odprtju poudarila tudi predsednica organizacijskega odbora Giovanna Trisolini. Zameetek nove ideje o Evropi je poiskala v padcu berlinskega zidu in razkroju Sovjetske zveze. Demokratizacija v vzhodoevropskih državah pa je botrovala tudi k vznemirljivemu razrastu nacionalizma in konfliktov na tem področju. V takem ozračju je težko govoriti o integraciji, govornica

pa je poudarila, da predstavlja vprašanje sožitja izziv za ves srednjeevropski prostor in preizkusni kamen evropskega združevanja. Politiki so ga doslej vse preveč poenostavljali, saj so privilegirali gospodarski in denarni aspekt združevanja, kulturnega pa so zapostavili. Trisolinijeva je ob tem podčrtala, da je z denarjem mogoče poraziti revščino, za združitev Evrope pa denar ni dovolj; potrebne so tudi druge vrednote, v prvi vrsti odprtost, enakopravnost, solidarnost in svoboda. Skratka, nova kultura.

Udeleženci bodo nadaljevali delo danes dopoldne, zvečer pa bodo gostje zgoniškega župana

Miloša Budina in openske Hranilnice in posojilnice v agroturističnem objektu Milič v Zagradcu. V soboto bodo v Kobjeglavi gostje podpredsednika predsedstva Slovenije Cirila Zlobca, ki bo v nedeljo tudi med poročevalci na kongresu. Že dejstvo, da sta dve od treh družabnih srečanj (prvo, v organizaciji Tržaške univerze, je bilo včeraj) pripravili Slovenci, in da so se uradnega odprtja mednarodnega kongresa udeležili le drugorazredni predstavniki krajevnih oblasti, kaže, kako težko si tukaj pri nas utirajo pot ideje sožitja in kulturnega sodelovanja.

Na sliki (foto Križmančič) udeleženci uvodnega dne kongresa.

Novembra zapade dopolnilna blagajna za 90 delavcev Dežela zahteva načrt za plinska skladišča

Vprašanje skladišča za utekočinjeni plin pri Žavljah še buri deželne politične duhove. O novem objektu, ki naj bi ga zgradila družba Monteshell na območju bivše čistilnice Aquila, toda proti kateremu se je na ljudskem glasovanju izrekla večina prebivalcev milske občine, sta včeraj razpravljala deželni odbornik za industrijo Saro in njegov kolega z odborništvu za načrtovanje Carbone na srečanju s predstavniki družbe Monteshell, Združenja tržaških industrijcev in sindikalnih tajništva CGIL, CISL, UIL ter z milskim županom Ulcigraiem. Srečanja se je udeležila tudi delegacija bivših uslužbencev Aquile, ki jim bo 30. novembra zapadel režim dopolnilne blagajne. Po tem datumu grozi 90 delavcem odpust (ali formalno vpis v sezname mobilnosti, kar je dejansko isto kot odpust).

Na sestanku so vzeli v pretres predvsem vprašanje dopolnilne blagajne oziroma možnost podaljšanja tega ukrepa. Te možnost sedaj ni, ker še ni bil pripravljen izvršilni načrt za prenovo podjetja. Deželna odbornika in ostali udeleženci srečanja so analizirali nekatere možnosti, ki naj bi načrtu v zelo kratkem času odprli pot. Pri tem je Saro ugotovil, da je v Trstu po eni strani veliko govora o nevarnostih deindustrializacije, po drugi pa prihaja od zaviranja pobud, ki naj bi prispevale k presnovi tukajšnjega gospodarstva.

Oba odbornika sta poročala o sredinem rimskem sestanku, na katerem so se dogovorili za proceduro, po kateri naj bi ministrstvo za okolje po pregledu projekta Monteshell čimprej izdalo oceno o vplivu na okolje, ki je obvezna za izdajo gradbenih dovoljenj. Birokratska pot bo vsekakor zelo dolga, zaradi česar sta se Saro in Carbone dogovorila, da bosta namesto vsedržavne birokratske poti izbrala »deželno bližnjico«.

Deželni odbor naj bi že na prihodnji seji sprejel sklep, ki bi moral na deželnem teritoriju »zamenjati« oceno vpliva na okolje, ki jo sedaj v vsedržavnem merilu izdaja ministrstvo za okolje. Deželni svet naj bi obravnaval (in odobril) ta sklep po hitrem postopku. Na ta način bi lahko Monteshell pravčasno predložil ministrstvu za delo načrt o obnovi območja bivše žaveljske čistilnice, kar je predpogoj za prijavo prošnje o podaljšanju dopolnilne blagajne za 90 delavcev. To prošnjo bo - v primeru, da bi pravčasno prispela - vzel v pretres medministrski odbor za industrijsko načrtovanje. Po vesteh iz deželnih krogov vsekakor kaže, da obstajajo dejanske možnosti za podaljšanje dopolnilne blagajne, vendar je ta možnost tesno vezana na pripravo načrta, ki pa so ga Miljčani že zavrnili.

Udeleženci včerajšnjega srečanja so se ob koncu sestanka dogovorili, da se bodo ponovno sešli v sredo, 30. septembra.

Tovornjaki so zapustili Trg Unità

Po sporazumu bodo novo, sicer začasno odlagališče za odpadke uredili v Ulici Errera

Kot smo že poročali, se je protest tržaških avtoprevoznikov na Trgu Unità končal. Tovornjaki so v teku včerajšnjega dne zapustili glavni mestni trg, kjer so vozniki iz protesta parkirali svoja vozila za skoraj deset dni.

Po številnih pogajanjih na raznih ravneh je bilo določeno, da bo začasno odlagališče za odpadke urejeno v Ul. Errera, v roku dveh do treh mesecev pa v Miljah. Avtoprevozniki so po tem dolgem sporu priredili tiskovno konferenco, na kateri so orisali svoje potrebe in zahteve, da bi lahko v hudi konkurenci nadaljevali svoje delo. Predvsem so poudarili, da se morajo dobro organizirati, ker odvažanje odpadkov predstavlja za marsikoga dober posel. Sklenili so, da se bodo organizirali v konzorcij, za ustanovitev katerega bosta za vse potrebne poskrbeli Associazione artigiani in Slovensko deželno gospodarsko združenje.

Da se je spor zaključil, so se zahvalili predvsem prefektu in županu ter silam javnega reda, saj je v tej stavki nekajkrat kazalo, da bo situacija zaradi dolgotrajne stavke in zaradi velikega nezadovoljstva prekipela.

Pri vsem tem pa so jasno obtožili politične sile zaradi njihove neodločnosti in pravega ne-upravljanja, ko so si politične krize sledile kot na tekočem traku, reševanje tekočih - kot njihovega - problemov pa je ostalo na mrtvi točki. Zato se je nujno postavila potreba po ustanovitvi konzorcija, ki naj bi reševal njihove probleme.

Problem je torej za nekaj mesecev rešen. Eden od avtoprevoznikov, Augusto Filippi, nam je dejal, da smo že prišli do točke, ko je tudi vsaka majhna pridobitev že velika zmaga, je pač korak naprej za rešitev problema. Predvsem pa je podčrtal, da morajo avtoprevozniki ostati enotni in se zediniti za ustanovitev konzorcija, da bi se pač položaj v njihovem sektorju izboljšal. Pozitivno je tudi podčrtal sodelovanje med Združenjem obrtnikov in SDGZ za rešitev problema, kar je po njegovem tudi sad skupnih prizadevanj v tej osemdnevni stavki. Problemi so pač enaki za vse avtoprevoznike, zaradi česar jih je tudi z združenimi močmi treba reševati.

Z dosegom tega kratkoročnega dogovora je zadovoljen tudi Silvano Mihalič, ki dodaja, da bi v pri-

meru, ko spora ne bi rešili, vsi avtoprevozniki ostali brez dela. V okviru tega kratkoročnega sporazuma je bilo tudi predvideno, da bodo krajevni avtoprevozniki odpadke začasno lahko odvažali tudi v Koper - kot pravi Ladislav Lozar - za naprej pa se bo videlo. Sicer pa je bilo slišati v vrstah avtoprevoznikov veliko mero kritik na račun politikov, ki po njihovih besedah ne gledajo z enako mero ob-

čutljivosti na razne probleme, ki tarejo mesto. Pri tem pa je tudi marsikdo poudaril, da je v tem sektorju zaposleno veliko število mladih, ki bodo morali, če se bo tak položaj nadaljeval, opustiti poklic in iskati delovna mesta v že itak prizadetih sektorjih tukajšnje proizvodne stvarnosti.

Na sliki (foto Križmančič) avtoprevozniki na včerajšnji skupščini na Pomorski postaji.

Ricmanjska glasbena šola odpira vrata z načrti za vzpon po lestvici kakovosti

Glasbena šola, ki deluje v okviru godbe na pihala iz Ricmanj je te dni svojim gojencem odprla vrata že 12. leto zapored. Pouk se je začel prav te dni, po dolgoletni izkušnji se bo tudi nadaljeval po razredni delitvi za različna glasbila oziroma »družine« glasbil. Proforski zbor ricmanjske glasbene šole tudi letos sestavljajo izobraženi glasbeniki, kot so Marina Marsič (klarinet in saksofoni), Luka Grego (rog), Fabian Perez Tedesco (tolkala), Flavio Sgubin (trobila), Fulvio Pacini (flavta). Vzporedno z glasbenim poukom bo potekal tudi pouk za teorijo in solfeggio, ki ga bo vodila Cristiana Spadaro. Vodstvo ricmanjske godbe se je torej odločilo za večji poudarek na teoretskem pouku, obenem pa bo letos izkazana še izrazitejša pozornost mlajšim gojencem: njim bo posvečen tečaj, s kate-

rim se bodo glasbi približevali na čim prijetnejši način. Vokalno-instrumentalni pouk za najmlajše je sicer v prejšnjih letih že obrodil sadove, tokrat pa je namen vodstva godbe in šole doseči še stopničko več na lestvici kakovosti.

Ob pouku za posameznike (med drugimi je novost tudi uvedba klavirja) bodo na vrsti še komorne vaje: ob zaključku preteklega sezone se je občinstvu že predstavil orkester gojencev, ki bo s Flaviom Sgubinom nadaljeval vaje, v okviru godbe na pihala pa že tretje leto uspešno deluje trobilna skupina, ki je v pretekli sezoni resno stopila na pot samostojnih koncertnih nastopov.

Ob vsem tem so seveda še redne vaje godbe na pihala, ki jo ob korepeticijah Marina Marsiča vodi Darij Pobega.

(dam)

S socialnim centrom v Salzburg in okolico

V sodelovanju z Zadružnim centrom za socialne dejavnosti prirejajo Zveza invalidov, Društvo slovenskih upokojencev v Trstu in KRUT petdnevni izlet v Salzburg in okolico. Izlet bo od 12. do 16. oktobra, torej v času, ki je za potovanje z avtobusom najbolj ugoden, ker ni več vročine, hladu pa tudi še ne.

Program izleta je pester, bo pa tudi zanimiv. Dan prihoda v Salzburg do večera bo namenjen ogledu bližnje okolice Salzburga in mesta samega, drugega dne se bodo izletniki podali do gradu Hellbrunn, znanem po vodnih igrar, nato pa v pokrajino znamenitih jezer in na ogled poletne rezidence avstrijskih vladarjev.

Tretji dan bo na vrsti skok v sosedno Nemčijo v München in obvezno v Dachau, kjer se bodo izletniki poklonili spominu žrtev nacističnega uničevalnega taborišča. Četrty dan bo namenjen obisku mesta Halein in z vzpenjačo skok do vasi Durnberg, na ogled znamenitega rudnika soli. Petega dne bodo izletniki zapustili hotel v Salzburgu in se podali na Bavarsko k jezeru Chiemsee in se z ladjico popeljali na največji otok na jezeru, kjer si bodo ogledali grad Herrenchimee.

Ker je število prostorov v avtobusu omejeno naj se zainteresirani za udeležbo čimprej vpišejo na sedežu v Ul. Cicerone 8/b (tel. 360324) od 9. do 12. ure.

Tudi šola naj prispeva k sožitju

Vključevanje učencev in dijakov, ki prihajajo iz bivših jugoslovanskih republik, v šole s slovenskim učnim jezikom na Tržaškem in na Goriškem ne kaže preprečevati ali oteževati, kot doslej, pač pa ga je treba spodbujati.

To priporočilo je krajevnim šolskim skrbnikom in tudi vladi naslovil sen. Flavio Piccoli, poročevalec zakona, s katerim je senat dokončno odobril in potrdil vladni odlok za humanitarne posege v korist beguncev iz bivše Jugoslavije. Na vprašanje, ki je zlasti v Trstu dvignilo precej prahu (z običajnim nacionalističnim pristopom so ga razpihnili zlasti listarji, ki so v vpisu nekaterih dijakov iz Slovenije v tukajšnje slovenske šole videli poskus slovenizacije Trsta), je sen. Piccolija opozoril sen. Darko Bratina. In dejstvo, da je v svoj poseg, s katerim se je zavzel za odobritev zakona za humanitarne pomoči beguncem, sen. Piccoli vključil tudi to priporočilo ima nedvomno pomen, saj postavlja na laž nacionalistično kampanjo, obenem pa se zavzema za odpravljanje zaprek, ki so jih doslej postavljale krajevne šolske oblasti.

Smisel Piccolijevega priporočila je pojasnil sen. Darko Bratina v svojem prispevku k razpravi. »Rad bi še posebej podčrtal, kar je dejal kolega Piccoli,« je poudaril Bratina in dodal: »Gre za ukrep, ki odraža raven civilizacije: omogočiti in s pozitivnimi vzgibi vključiti v šolski sistem otroke in mlade iz republik nekdanje Jugoslavije dokazuje, da je tudi na vhodni meji sožitje mogoče in uresničljivo s konkretnimi ukrepi in to kljub »marljivim« politikom in funkcionarjem, ki včasih skušajo s pretvezami ali tudi s protizakonitimi prijemi zavreti pozitivne procese.«

Oklicali so jo deženi sindikati CGIL, CISL in UIL V torek štiriurna splošna stavka tudi v Furlaniji-Juljski krajini

Kot smo že napovedali, bo v torek, 29. t.m., v naši deželi splošna stavka proti vladnim gospodarskim ukrepom. Oklicali so jo sindikati CGIL, CISL in UIL. Delavci in uslužbenci bodo stavkali po štiri ure, natančno kdaj in kako pa bo odvisno od kategorije do kategorije. Na dan splošne stavke bodo sindikati priredili tudi shode v vseh štirih pokrajinskih glavnih mestih Furlanije-Juljske krajine, se pravi v Trstu, Gorici, Vidmu in Pordenonu. V Trstu bo zbirališče ob 8.45 na Trgu Unità, sindikalni shod pa bo ob 10. uri na Borznem trgu, kjer bo govoril eden izmed vsedravnih tajnikov UIL.

Tako so včeraj povedali na tiskovni konferenci deželni tajniki CGIL Graziano Pasqual, CISL Gianfranco Pattuanelli in UIL Adele Pino, ki so tudi obširno obrazložili razloge te splošne stavke. Sindikati CGIL, CISL in UIL soglašajo s potrebo po sprejemu takšnih ukrepov, ki naj bi zmanjšali državni primanjkljaj za 93 tisoč milijard lir. Menijo pa, da napovedani vladni maneuver ne bo dosegel tega cilja, predvsem pa, da je socialno krivica in da načena celo osnove socialne države, kar je treba na vsak način preprečiti.

Sindikati postavljajo predvsem štiri temeljne zahteve. Najprej zahtevajo, naj vlada ne uvede zgornje meje 40 milijov lir družinskih dohodkov za določitev, kdo bo imel še pravico do brezplačne zdravstvene oskrbe. Po njihovem mnenju je nepravilno postavljati

kakršno koli mejo, saj bi npr. na tak način dvakratno nagradili davkoutajevalce. Bolje bi bilo, da bi zvišali socialne prispevke neodvisnim, pa tudi odvisnim delavcem in drugim kategorijam.

CGIL, CISL in UIL so nadalje proti vsesplošni zamrznitvi starostnih upokožitev in poviškov pokojnin, predlagajo pa, da bi izvedli že večkrat napovedano reformo pokojnin. Kot tretjo zahtevo sindikati postavljajo potrebo po ureditvi pravičnejšega davčnega sistema. V ta namen predlagajo, naj bi uvedli domnevne minimalne dohodke za neodvisne delavce, obdavčili naj bi finančne kapitale ipd. CGIL, CISL in UIL so napovedali tudi proti popolni zamrznitvi delovnih pogodb javnih uslužbenecv za triletno 1991-93.

Pasqual, Pattuanelli in Pinova so poleg tega poudarili potrebo po učinkovitem nadzorovanju cen, zahtevali pa so tudi, da bi vlada poleg restriktivnih ukrepov sprejela tudi vrsto ukrepov za zagotovitev in okrepitev zaposlitvene ravni. Vsi trije so poleg tega odločno branili okvirni sporazumi, ki so ga CGIL, CISL in UIL podpisali z vlado in predstavniki delodajalcev 31. julija letos. Ko bi tega ne storili - so podčrtali - bi sindikati prav gotovo postali grešni kozli pri iskanju krivcev za težko gospodarsko stanje, v katero je zabredla Italija.

Na sliki (foto Magajna): sindikalni predstavniki med včerajšnjo tiskovno konferenco.

Na Pomorski postaji in na videmskem gradu Danes in jutri srečanje o novi združeni Evropi

»Sodelovanje in perspektive po Maastrichtu«. To je naslov aktualnega dvodnevnega posveta, ki ga v Trstu in v Vidmu danes in jutri prireja Združenje deželnih svetovalcev Furlanije-Juljske krajine v sodelovanju s predsedstvom deželne skupščine. Posveta se bodo udeležili predstavniki vseh italijanskih dežel in zastopniki držav Evropske skupnosti, napovedujejo pa tudi navzočnost posebnega odposlanca zunanjega ministra Emilia Colomba.

Prvi dan simpozija bo potekal v kongresni dvorani nekdanje Pomorske postaje z začetkom ob 9.30, ko bo prisotne pozdravil in nagovoril predsednik Združenja deželnih svetovalcev, nakar bodo sledili krajši posegi tržaškega župana Giulia Staffierija, predsednika deželne vlade Vinicia Turella in visokega predstavnika koroške vlade. Ob 10. uri bo prof. Carmelo Messina, funkcionar ravnateljstva komisije za deželna vprašanja pri Evropski skupnosti, govoril o regionalnem sodelovanju in o kooperaciji med deželami držav dvajsterice. Ob 10.30 bo predsednik deželne skupščine FJK Nemo Gonano predaval o vključevanju in integraciji dežel in držav Vzhodne Evrope v splošne evropske tokove. Sledila bo razprava, v katero se bodo oglašili gostje iz drugih dežel in izvedenci iz raznih evropskih držav.

Jutri se bo posvet o perspektivah sporazuma iz Maastrichta nadaljeval na videmskem gradu.

Po pozdravnem nagovoru tamkajšnjega župana Piera Zanfagninija bo univerzitetni profesor Giorgio Conetti govoril o mednarodni delovni skupnosti Alpe-Jadran in o perspektivah razvoja v sklopu združene Evrope, predsednik Dežele Turella pa bo orisal razvoj sodelovanja naše dežele z vzhodnoevropskimi sosedi. V dopoldanskem delu posveta se bo oglašil tudi predstavnik rimskega zunanjega ministrstva.

Sodelovanje na tem posvetu so med drugimi že potrdili senator Pietro Pinna (Sardinija), Antonio Zini (Emilija-Romagna) in Giampiero Cassio (Lombardija). Zaključke simpozija bo jutri v Vidmu pozno dopoldne povzel senator Giambattista Melotto, vsedravniki predsednik Združenja nekdanjih deželnih svetovalcev.

Ali smo že pred novo okrožnico proti slovenščini?

Občinska svetovalka SKP Bruna Zorzini Spetič je včeraj vložila tržaškemu županu Staffieriju svetovalsko vprašanje z zahtevo, naj Občina podpre torkovo splošno stavko proti znanim ukrepom rimske vlade. Vprašanje je bilo napisano v slovenščini, pristojni občinski urad pa ga je sprejel z rezervo, češ da mora o sprejemu ali zavrnitvi slovenskega dopisa v prvi osebi odločiti Staffieri.

Izredni komisar Ravalli je - kot znano - v začetku letošnjega marca razveljavil znano Staffierijevo nacionalistično okrožnico, ki je prepovedovala uslužbenecem, da sprejemajo prošnje in dopise v slovenskem jeziku. Listarski župan pa namerava, kot kaže, to okrožnico znova na nek način uveljaviti. Občinski svetovalec SSK Samo Pahor ga je zaradi tega prejšnji teden prijavil sodnim oblastem.

Sindikalni protest bivših pristaniščnikov

Na Pomorski postaji je bila zelo dobro obiskana skupščina pristaniških upokožencev, ki jo je priredil sindikat CGIL. Beseda je tekla o vprašanju neizplačila pokojnin iz integracijskih skladov pristaniške kompanije. Zavzeli so se za nadaljevanje akcije za spoštovanje pravilnika o pokojninskem skladu. Nadalje je bilo sklenjeno, da bo sprožen sodni postopek proti tistim, ki niso spoštovali teh obvez. Interesenti so zato vabljeni, da se obrnejo na sindikat upokožencev v Ul. Pondera št. 8.

† Po težki bolezni nas je zapustila naša draga

Angela Purgher por. Bandi

Pogreb bo jutri, 26. t. m., ob 12.15 iz mrtvašnice glavne bolnišnice naravnost v cerkev sv. Urha v Dolini.

Zalostno vest sporočajo svakinja Rozka in Marija, nečaki in nečakinje ter sestrična Slava z možem.

Prebeneg, Ljubljana, Jesenice, Trst, 25. septembra 1992

Ob izgubi sestre Else sočustvuje z Romano in svojci

MePZ Repentabor

V repentabski in v zgoniški občini uresničujejo zdravstveni okraj Prijetna novost na področju občinskih socialnih storitev

Zdravstvena reforma, ki je vsaj na papirju stopila v veljavo pred desetletjem, ni nikoli polno zaživel in uresničila institucionalnih ciljev. Ista usoda je doletela tudi načrtovane decentralizirane teritorialne enote v obliki okrajev, ki naj bi upravičencem zagotavljali boljše usluge in učinkovitejšo zdravstveno zaščito. Eden izmed najtehtnejših razlogov za tako imobilnost je bilo v prvi vrsti pomanjkanje prave politične volje. To velja tem bolj za okolišje, kjer je slovensko prebivalstvo dokaj gosto naseljeno in perspektiva dvojezičnega poslovanja je v določenih krogih že aprioristično negativno delovala na uresničitev tega projekta.

V tem zadnjem obdobju se stvari le začenjajo počasi pomikati v to smer, za kar imajo zaslugo posamezni operaterji, ki sicer z majnimi koraki skušajo premagati vse ovire in zagotoviti boljšo funkcionalnost struktur na terenu. Tako je nekako zamišljeno, naj bi decentralizirani sedež socialnega in zdravstvenega okraja polno zaživel v Nabrežini, kamor naj bi gravitirali poleg delavsko-nabrežinskih občanov tudi porabniki iz

zgoniške in repentabske občine ter iz Križa Proseka in Kontovela, se pravi celotnega zahodnokraškega območja. Splošne medicinske storitve že nudijo v ambulatorialnih izpostavah v dogovoru z občinskim zdravnikom.

Sedaj se je po besedah zgoniškega odbornika Rada Miliča nekaj premaknilo tudi na področju socialne službe. V Zgoniku je dvakrat tedensko (ob ponedeljkih in četrkih od 9. do 10. ure), v repentabski občini pa ob sredah vedno od 9. do 10. ure, prisotna socialna delavka Romana Maiano, ki lahko v slovenščini nudi občanom vsa navodila in pojasnila, v kakšni meri lahko ogrožene osebe koristijo zdravstvene in socialne usluge. V tej prvi fazi gre za eksperimentalno pobudo, ki naj bi se v perspektivi preoblikovala v trajni decentralizirani servis. Z osebjem, ki je že v organiku, so s smotnejšo organizacijo dela zasedli po kapljicah uresničevati socialno zdravstveni okraj, dokončna ustanovitev katerega je odvisna tudi od ugotovitve, v kolikšni meri se bodo krajanje posluševali teh krajevnih struktur. B.S.

Proti vladi demonstrirajo tudi posamezne kategorije

Vladni gospodarski maneuver je naletel na hude kritike tudi pri tržaških univerzitetnih uslužbenecih, ki so se včeraj zbrali na skupščini CGIL, CISL, UIL in CISAPUNI na Novi univerzi. Nezadovoljstvo med zborovalci je bilo tolikšno, da so sklenili, da gredo nemudoma demonstrirati, kot je razvidno tudi z našega posnetka (foto Križmančič). S transparentom so tako zasedli bližnjo Ul. Fabio Severo in dalj časa ovirali promet.

Na skupščini so univerzitetni uslužbenci tudi sklenili, da se bodo na dan spošne stavke, v torek, 29. t.m., množično udeležili demonstracije na Trgu Unità in na Borznem trgu. Skupaj z uslužbenci raziskovalnega sektorja se bodo zbrali pri Novi univerzi in potem krenili v sprevedu do glavnega zbirališča na Trgu Unità.

Na ogled portreti tržaških žensk

V Palači Costanzi bodo danes popoldne odprli razstavo z naslovom »Ženske in primadone, dve stoletji zgodovine in mestne kronike«. Na razstavi bo na ogled 39 portretov tržaških žensk, predstavnic tukajšnje buržoazije.

Razstavo prireja Združenje za ostarele Goffredo de Banfield, ki je doslej organiziralo že vrsto prireditvev za ostarele. Med avtorji portretov so znani tržaški slikarji, kot Augusto Tominz, Giuseppe Barison, Luigi Nono, Carlo Sbisà in Turinčan Carlo Levi, ki je portretiral Linuccio Sabo.

Razstava bo odprta do 11. oktobra. 2. oktobra bo združenje Goffredo de Banfield priredilo posvet o staranju žensk, paket prireditvev pa bo 10. oktobra zaključila posebna jadrna regata.

Ali je naše mesto (že) v Sloveniji?

Nacionalistična fobija nam (žal) odkriva vedno nove pojave in reakcije. Cestno podjetje ANAS je pred kratkim - za boljše informiranje avtomobilistov - postavilo na avtocestnem križišču pri Palmanovi dve novi tabli: eno, ki kaže smer Videm (Avstrija), in drugo, ki kaže smer Trst (Slovenija). Za obe državi sta napisani njuni uradni kratice.

Svetovalec LpT Gambassini je to pametno potezo ANAS označil kot popolnoma neupravičeno, saj je po njegovem nedopustno, da so italijanski Trst (italianissima Trieste beremo v izjavi) napisali na tablo skupaj s slovenskim napisom. Predstavnik LpT, ki je od predsednika Dežele zahteval celo preiskavo o tej »nezaslišani« potezi, je prepričan, da bo lahko ta napis ustvaril v avtomobilistih mnenje, da je »Trst v Jugoslaviji«...

izleti

Zveza invalidov, Društvo slovenskih upokožencev v Trstu in KRUT v sodelovanju z Zadržnim centrom za socialno dejavnost prirejajo petdnevni izlet v Salzburg in okolico od 12. do 16. oktobra. Vpisovanje in informacije na sedežu organizacij v Ul. Cicerone 8/b, tel. 360324, od 9. do 12. ure.

Društvo Slovencev miljske občine prireja v nedeljo, 27. t. m., izlet po Goriškem in Tolminskem. Ogledali si bomo Kostanjevico pri Novi Gorici, tolminska korita in Dantejevo jamo pri Tolminu. Popoldne kosilo in minikrižarjenje po jezeru na Mostu na Soči. Za informacije tel. na št. 271862 (Vesna) ali 271732 (Kiljan) v opoldanskem času.

Sekcija Slovenske skupnosti v občini Dolina priredi v nedeljo, 4. oktobra, enodnevni izlet v Tabor v Savinjski dolini. Vpisovanje na telefonski številki 228481 v večernih urah.

SPDT priredi v nedeljo, 27. t. m., avtomobilski izlet na Zuc del Bor. Odhod bo izpred Prosvetnega doma na Opčinah ob 5.30 po sončni uri. Za informacije tel. na št. 213701 (Stojan).

razstave

V galeriji Muzeja Revoltella v Ul. Diaz 27 je na ogled razstava "Od Canove do Burrija - Muzej se predstavlja".

Pri Briškihih 9/A je odprta umetnostna galerija in razstava umetnostne obrti v kraškem marmorju PAVLA HROVATINA.

Na sedežu letovišarske ustanove v Miljah, Ul. Roma 20, je na ogled razstava slikarke M. GABRIELLE PELIZZON SEGALLA na temo "Amazzonia". Razstava bo na ogled do 3. oktobra.

V zborni dvorani in knjižnici pedagoške fakultete, Ul. Tigor 22 je na ogled do 15. novembra razstava starih zemljevidov Italije in sveta z naslovom "Imago mundi et Italie".

Na sedežu letovišarske ustanove v Sesljanu je odprta razstava slikarke Lucie GHIRARDI. Razstava bo na ogled do 30. septembra vsak dan od 9. do 13. ure, ob nedeljah zaprto.

V galeriji Cartesius je odprta razstava slikarke RENATE DE MATTIA. Razstava bo na ogled do 1. oktobra po običajnem urniku.

V občinski galeriji razstavlja slikar IRENEO RAVALICO. Razstava bo odprta do 1. oktobra z naslednjim urnikom: ob delavnikih od 10.00 do 13.00 in od 17.00 do 20.00, ob praznikih od 10.00 do 13.00.

Zelo uspela »turneja« 17-članske dramske skupine SKD Tabor

Mladi openski gledališčniki so gostovali na Štajerskem

V ponedeljek, 14. septembra, se je 17-članska skupina mladih igralcev, odrskih amaterjev, ki nastopajo pri SKD Tabor z Opčin, odpeljala za režiserko, profesorico Olgo Lupinc, odrskima mojstroma in amaterskima maskerkama na gostovanje v Maribor. Nastopali so z igrico Mihe Mateta »Zmajčkov rojstni dan«, ki je že požela precej priznanja tudi pri nas. Za režijo je kot rečeno poskrbela Olga Lupinc, za sceno Miloš Jugovič, za likovno opremo Magda Tavčar, za kostume Breda Varl, za organizacijo pa Mario Sosič.

Sprejem je bil posebno topel in domač v Pekrah pri Mariboru. Mlade igralce je obiskal nekdanji ravnatelj limbuške osnovne šole Joško Škilan, po rodu s Katinare, z njim pa še nekateri krajevni kulturni delavci, med njimi režiserka Neda Zorko. Posebne pozornosti so bili mladi igralci deležni na Televiziji Maribor, ki jim je posvetila daljšo reportažo s posnetki prizorov iz igrice in intervjujem z režiserko.

Mladi igralci so najprej nastopili v Pekrah - v tork dopoldne - dvakrat (ob 9. in 11. v sredo dopoldne) pa še v Rušah. Za vse štiri predstave je bila dvorana nabito polna. Prvima dvema predstavama v dvorani DOD »Svoboda« je sledilo 450 učencev osnovne šole Rado Robič iz Limbuša, obema naslednjima predstavama, ki sta se bili v dvorani v Rušah, pa kar 600 učencev tamkajšnje osnovne šole. Predstave si je torej ogledalo več kot 1000 mladih gledalcev, ki so jih openski vrstniki znali pritegniti s svojo sproščeno igro.

Mladi igralci so s spremeljevalci bivali dva dni v Domu za obrambo in zaščitno usposabljanje v Pekrah, ki je bil med protagonisti lanske vojne v Sloveniji.

Dom je gostom razkazala upraviteljica g. Slavica Kos in povedala nekaj zanimivosti, med drugim, da prirejajo posebne tečaje za preživljanje, namenjene skupinam srednješolcev. V domu urejajo tudi specializirano knjižnico, nared pa je že kabinet za radio-kemično-biološko zaščito. Delovno »turnejo« so popestrili krajši popoldanski izleti. V torek popoldne se je mladi ansambel podal z vzpenjačo na Pohorje. Ogledali so si razgledni stolp, cerkev sv. Bolfenka, ki jo restavrira, in Mariborsko koč, kjer jih je čakal odličen jabolčni zavitek.

Maribor so si ogledali dvakrat: prvič v torek, ko so po večerji v Rušah odšli v zabavišče ob Dravi - deluje v okviru prireditve štajerske Vesele jeseni - drugič pa še ob slovesu v sredo popoldne. Takrat so bili na vrsti nekateri kulturni spomeniki, med njimi tudi mariborska stolnica, v kateri je pomožni župnik gostom obširno govoril o nastanku cerkve in škofu Antonu Martinu Slomšku. V zahvalo so dekleta iz mlajše dramske skupine ubrano zapela dve pesmi, med njima eno Slomškovo, v vidno zadovoljstvo župnika in prisotnih vernikov.

Bilo je to vsestransko bogato gostovanje, polno novih doživetij, zanimivih spoznanj, privajanja k skupinskemu nastopanju ne le na odru, marveč tudi povsod drugod. Ko so se mladi udeleženci gostovanja v sredo zvečer vrnili na Opčine, so svoje navdušenje in zadovoljstvo izrazili s pesmico slovesa, ki so jo v največji tajnosti kar dva dni sestavljali za svojo požrtvovalno režiserko prof. Lupincevo. (jcc)

Na sliki mladi openski gledališčniki s svojo režiserko.

gledališča

Gledališče Rossetti
Stalno gledališče F-Jk
Gledališka sezona 1992/93: pri osrednji blagajni v Galeriji Protti (urnik: vsak dan 9.00-12.30, 15.30-19; tel. 630063) in v gledališču Rossetti (Drevored XX. septembra 45 (urnik: vsak dan od 12-15.30, 16.30-20; tel. 54331) lahko vpišete ali potrdite abonma za gledališko sezono 1992/93 tudi po telefonu do vključno 30. t. m.

Gledališče Cristallo
La Contrada
Gledališka sezona 1992/93: v gledališču Cristallo, pri osrednji blagajni UTAT v Pasaži Protti, na sedežih sindikatov lahko vpišete abonma za novo gledališko sezono.

koncerti

Gledališče Verdi
Simfonična sezona '92
Predprodaja vstopnic za vse koncerte pri blagajni gledališča Verdi na Trgu Unità (zaprta ob ponedeljkih).

Nocoj ob 20.30 (red A) bo v gledališču Rossetti KONCERT orkestra gledališča Verdi pod vodstvom Lü Jia, pri klavirju Lilia Zilberstein. Na sporedu Rachmaninov in Schumann. Koncert bodo ponovili v nedeljo ob 21. uri v Palasportu "Carnera" v Vidmu.

Stolnica sv. Justa
V ponedeljek, 28. t. m. bo na sporedu koncert orglarja ANDREASA JACOBA.

Gledališče Rossetti
V nedeljo, 27. t. m., ob 21. uri bo na sporedu dobrodušni koncert ob 150-letnici banke Cassa di Risparmio di Trieste. Pod vodstvom Riccarda Mutija bo nastopil Filharmonični orkester milanske Scale. Na programu Busoni, Casella, Fauré, Debussy.
Predprodaja vstopnic pri UTAT v Pasaži Protti.

Avditorij Muzeja Revoltella
"Nedelje mlade glasbe"
V nedeljo, 27. t. m., ob 11. uri bo v Avditoriju muzeja Revoltella v Ul. Diaz drugi koncert posvečen 300-letnici Tartinijevega in 200-letnici Rossinijevega rojstva. Nastopil bo klavirski duo EMANUELA BELLIO in MASSIMO SOMERZI. Na sporedu Mozart, Brahms in Ravel.
Koncerti bodo trajali do 13. decembra. Informacije, abonmaji in predprodaja vstopnic pri blagajni gledališča Verdi na Trgu Unità.

Trieste Prima
V torek, 29. t. m. bo v Avditoriju muzeja Revoltella na sporedu prvi koncert "Prima Trieste", serija koncertov, ki jih organizira gledališče Verdi z Združenjem Chromas in s podporo deželne F-JK, Zdrženja Alpe-Jadran in tržaške občine.
Nastopil bo skladatelj Vinko Globokar s svojimi skladbami ter s skladbami Wyttembacha in Kagela.

Repentabska cerkev
V nedeljo, 27. t. m., ob 18. uri bo na sporedu tretji koncert stare glasbe, ki jih prireja Gallus Consort in Deželni sedež RAI pod pokroviteljstvom Tržaške pokrajine. Nastopili bodo: MARINKA BRECELJ, IRENA PAHOR, DINA SLAMA in MILOŠ PAHOR.

Gotska cerkev v Štivanu
V ponedeljek, 28. t. m., ob 20.30 bo koncert komornega orkestra CAMERA-TA TRIESTINA pod vodstvom Fabrizia Ficiurja. Na sporedu Respighi, Elgar, Barber, Hindemith.

Darujte v sklad
Mitje Čuka

razna obvestila

TFS Stu ledi sprejema nove plesalce v sredo, 30. septembra, ob 20.30 v Dijaškem domu v Trstu.

Primorsko dramsko gledališče - Nova Gorica - gledališka sezona 92/93. Rezervacije abonmajev za tržaške gledalce sprejema ZSKD v Trstu do 1. oktobra letos. Informacije in prijave ob uradnih urah na tel. št. 635626.

SK Brdina vpisuje in nudi informacije za zimovanje na Rogli v ponedeljek, 28. in torek, 29. t. m., na sedežu kluba, Proseška ulica 131 na Opčinah, od 19.00 do 20.30.

Vpisovanje v glasbeno šolo Godbenega društva Nabrežina. Vsi, ki bi se radi učili teorije, solfeggia in igranja instrumentov se lahko javijo vsak ponedeljek in četrtek od 20.30 dalje na sedežu društva na Trgu sv. Roka v Nabrežini.

Dekliški zbor Devin sporoča, da so pevske vaje ob ponedeljkih in četrčkih ob 20.30 na sedežu zbora v Devinu.

Popoldanske lekcije za osnovnošolce, srednješolce in višješolce, ki jih prireja Sklad Mitja Čuk, se bodo pričele v ponedeljek, 28. t. m. Vse dodatne informacije dobite na sedežu Sklada, Narodna ulica 126, tel. 212289, med 8. in 15. uro še danes, 25. t. m.

Nagrada »Dr. Frane Tončič« Slovenski visokošolski sklad Sergij Tončič v Trstu obnavlja letno nagrado »Dr. Frane Tončič«, ki ima namen vzpodbuditi visokošolce, pripadnike slovenske narodnostne skupnosti v Italiji k raziskovalnemu in ustvarjalnemu delu.

Nagrada je namenjena disertaciji, ki pomeni obogatitev slovenske kulture, zgodovine ali znanosti in ki je sklenila kandidatov visokošolski študij v obdobju med 1. junijem 1991 in 30. aprilom 1992.

Zainteresirani naj dostavijo izvod svoje študije najkasneje do 20. oktobra t. l. Narodni in študijski knjižnici v Trstu, Ul. sv. Frančiška 20, nakar bo prejeta dela obravnavala komisija, ki jo bo imenoval Upravni odbor Sklada. Dobitnik nagrade, ki znaša 2 milijona lir, bo razglašen februarja prihodnjega leta.

Milan fans club organizira v sredo, 30. septembra, avtobusni izlet v Ljubljano na ogled nogometne tekme Olimpija - Milan. Za informacije tel. na št. 200364 od 11. do 18. ure.

Shinkai k. k. sporoča, da se prične tečaj joge na Opčinah v Rekreativni Campo Romano v ponedeljek, 5. oktobra, ob 20. uri - v osnovni šoli v Saležu v sredo, 7. oktobra, ob 20. uri. Za pojasnila in vpisovanje tel. na št. 327488.

razne prireditve

Slovenski kulturni klub (Klub za višješolsko in akademsko mladino) - Ul. Donizetti 3 - sporoča vsem članom in prijateljem, da bo prvo srečanje v letošnji sezoni jutri, 26. t. m. Na sporedu bo DRUŽABNOST IN PLES. Vabljeni so tudi vsi tisti, ki bi o klubu radi izvedeli kaj več in tisti, ki bi se radi včlanili. Začetek ob 18.30.

kino

ARISTON - 16.30, 19.05, 21.45 Legge 627, r. Bertrand Tavernier.
EXCELSIOR - 18.35, 20.25, 22.15 Il tagli-aerbe.
EXCELSIOR AZZURRA - 16.15, 18.10, 20.05, 22.00 Notte di un matematico napoletano.
NAZIONALE I - 15.30, 17.40, 19.55, 22.00 Basic instinct, r. Paul Verhoeven, i. Michael Douglas, Sharon Stone, □
NAZIONALE II - 15.45, 17.15, 18.50, 20.30, 22.15 Peter Pan, prod. Walt Disney.
NAZIONALE III - 16.30, 18.20, 20.15, 22.15 Moglie a sorpresa, i. Steve Martin.
NAZIONALE IV - 16.00, 18.00, 20.00, 22.15 Cuore di tuono, i. Val Kilmer.
GRATTACIELO - 17.30, 19.45, 22.00 Batman, il ritorno, i. M. Keaton, M. Pfeiffer.
MIGNON - 15.45, 17.50, 19.55, 22.00 Basic instinct, □
EDEN - 15.30, 21.30 Maschi superdotati per femmine vogliose, □□
CAPITOL - 17.30, 19.00, 20.30, 22.10 I sonnambuli, r. Stephen King.
LUMIERE - 18.45, 20.30, 22.15 Tokio decadence, r. Ryu Murakami, i. M. Nikaldo, S. Maekawa, □□
ALCIONE - 18.30, 20.15, 22.00 Toto le heros, r. J. Van Dormael.
RADIO - 15.30, 21.20 Le tentazioni carnali di mia zia, porn., □□

Prepovedano mladini pod 14. letom □ - 18. letom □□

menjalnica

TUJE VALUTE	FIXING MILAN		BANKOVCI TRST	
	FIXING MILAN	BANKOVCI TRST	TUJE VALUTE	BANKOVCI TRST
Ameriški dolar	1100.—	Švicarski frank
Nemška marka	810.—	Avstrijski šiling
Francoski frank	230.—	Norveška krona
Holandski gulden	720.—	Švedska krona
Belgijski frank	38.—	Portugalski eskudo
Funt sterling	2080.—	Španska peseta
Irski sterling	2150.—	Avstralski dolar
Danska krona	209.—	HUF
Grška drahma	5,80	ECU
Kanadski dolar	950.—	Slovenski tolar
Japonski jen	9,40	Hrvaški dinar

Odhodi in prihodi na deželno letališče v Ronkah

ODHODI		PRIHODI	
iz Ronk za	odhod prihod	odhod prihod	
Alghero	07.05 11.50	Pantelleria	07.30 13.55
	11.20 17.45		14.45 22.10*
	14.45 17.45*	Pescara	15.20 21.00
	15.20 21.00	Pisa	07.05 10.45
	19.10 23.15		14.20 19.40
Ancona	11.20 14.45	Reggio Calabria	07.30 10.35
	14.45 18.20*		11.20 17.10
	19.10 23.15	Rim	07.30 08.40
	11.20 14.45		11.20 12.30
	14.45 18.20*		14.45 15.55*
Brindisi	19.10 23.15		19.10 20.20
	11.20 14.45		21.00 22.10
	14.45 18.20*	Turin	07.00 08.40
	19.10 23.15	Trapani	11.20 20.55
	14.45 17.55		14.45 20.55*
Cagliari	07.30 10.50	(*) ne leti v sob. in ned.	
	11.20 15.20	PRIHODI	
	14.45 17.55	v Ronke iz	
	19.10 22.40	Alghero	07.00 10.30
	07.30 12.05		11.00 14.00*
Catania	11.20 15.30		11.00 18.20
	14.45 19.25*		18.35 22.05
	19.10 23.20	Ancona	08.15 14.40
	07.15 08.20	Bari	07.00 10.30
	19.00 20.05*		15.25 18.20
Lamezia Terme	07.30 10.35		19.10 22.05
	11.20 17.50	Brindisi	07.00 10.30
	14.45 17.50*		11.35 18.20
	19.10 22.20		19.00 22.05
	07.30 14.00	Cagliari	07.00 10.30
Lampedusa	07.05 07.55		10.30 14.00
	15.20 16.10		15.00 18.20
	11.20 14.20		18.45 22.05
	14.45 18.05		06.25 10.30
	19.10 23.10	Catania	09.00 14.00*
Olbia	07.30 10.55		13.35 18.20
	11.20 15.45		
	19.10 22.40		
	07.30 11.10		
	14.45 17.50		
Palermo	19.10 23.35		

(*) ne leti v sob. in ned.

Kulturni center »Srečko Kosovel« razpisal sedem različnih abonmajev

Kulturna dejavnost v Sežani

Kulturni center »Srečka Kosovela« Sežana je razpisal za sezono 1992/93 sedem različnih abonmajev - gledališki, glasbeni, vokalni, srđnješolski, predšolski (rumeni), osnovnošolski od 1. do 4. razreda (zeleni) in od 5. do 8. razreda (modri). Skušali so seveda izbrati najprimenejše predstave, ki bi zadovoljile razne okuse in želje, upoštevajoč pač tehnične zmogljivostisežanskega odra.

Gledališki abonma:

1. Cankarjev dom in Drama SNG Ljubljana - W. Shakespeare: Kralj Lear (ogled v Ljubljani).

Režija: Dušan Jovanovič. Igrajo: Jožica Avbelj, Radko Polič, Milena Zupančič, Polona Juh, Lojze Rozman, Polona Vetrlih, Rade Šerbedžija, Boris Jih in drugi.

2. Mestno gledališče ljubljansko - M. Frayn: Hrup za odrom.

Režija: Boris Kobal.

3. SSG Trst - A.P. Čehov: Češnjev vrt

Predstava SSG Trst nastaja ob 40-letnici umetniškega delovanja velike igralkice in dobitnice Borštnikovega srečanja Mire Sardoč, ki igra tudi glavno vlogo. Režija: Boris Kobal.

4. PDG Nova Gorica - R. Marinkovič: Glorija. Režija: Janez Pipan.

5. Mladinsko gledališče Ljubljana - J. B. Moliere: Don Juan

MG Ljubljana se je lotilo izjemnega dela - tetralogijo Molierovih komedij, gledanih skozi oči režiserja Vita Tauferja.

6. PDG Nova Gorica - C. Goldoni: Kavarica (Café Paradiso)

Duhovita igra o sodobnem življenju ljudi v malem mestecu, ki jih nečedne strasti - kvartopirstvo,

prekupčevanje, sleparjenje, laži... zapletajo v vsesplošni, navidez pogubni ravs, na koncu pa zmagata sprava in veselje. Režiser: Vito Taufer.

Glasbeni abonma

1. Opera SNG Ljubljana - J. Golob: Krpanova kobilica (ogled v Ljubljani).

Ob 100-letnici ljubljanske Opere je skladatelj Jani Golob napisal noviteto, ki se po libretu spogleduje z znanim leposlovnim delom. Tako bomo po dolgem času prisluhnili novi slovenski operi, kar je vsekakor velik slovenski dogodek.

2. Koncert obalnega komornega orkestra, ki ga sestavljajo glasbeniki treh slovenskih obmorskih mest. Orkester izvaja predvsem skladbe iz obdobja baroka in tudi skladbe sodobne literature, ki sta jih za ta ansambel napisala koprška skladatelj Vladimir Lovec in Aldo Kumar. Orkester vodi Borut Logar.

3. Slokarjev kvartet pozavnih sestavljajo izjemni pozavnisti: Branimir Slokar iz Maribora, Pia Buchner, Mare Reif in Armin Bachmann iz Švice. Njihov koncert bo v dveh delih, prvi del sestavljajo skladbe baročnega glasbenega obdobja ko še ni bilo današnjih pozavnih niti literature zanje, drugi del pa zajema skladbe sodobnih skladateljev.

4. Opera SNG Ljubljana - E. Messenet Manon

Priljubljena opera, ki je v »železno« repertoarju vseh svetovnih opernih hiš. Opera s svojo spevnostjo navdušuje poslušalce

in je nastala po motivih nekoč priljubljenega romana Abbeja Prevosta.

5. Violinski koncert Štefana Milenkoviča.

O čudežnem dečku - violinistu smo veliko slišali in brali. Koncertiral je skorajda na vseh velikih odrih sveta in je bil povsod deležen izjemnega sprejema.

6. Orkester Slovenske filharmonije se bo prvič predstavil na sežanskem odru. Sežana je med redkimi slovenskimi mesti, ki lahko sprejema medse (zaradi površine odra v KC) 80 članski orkester. Slovenski filharmoniki bodo izvajali dela M. Lipovška, J. Sibeliusa in L. van Beethovna. Solistkinja bo mlada violinistka Tatjana Lipovšek, dirigent pa Milivoj Šurbek.

Vokalni abonma

1. Vokalna skupina Ave iz Ljubljane, ki jo vodi Andraž Hauptman.

2. Moški pevski zbor Srečko Kosovel iz Ajdovščine pod vodstvom Klavdija Kolonija.

3. Sopranistka Sabira Hajdarevič ob klavirski spremljavi Hinka Haasa.

4. Sopranistka Iva Hraste-Sočo, tenorist Krunoslav Čigoj in Hrvaški komorni orkester z dirigentom Niko Kalogjero.

5. Komorna pevska skupina Corali del Friuli iz Vidma z izvajanjem skladateljev baroka, renesanse in tudi sodobne glasbe.

6. Primorski akademski zbor Vinko Vodopivec, ki praznuje letos 40-letnico delovanja. Zbor vodi Andrej Misson.

Legendarna Tina Modotti naj bi umrla naravne smrti

O Tini Modottijevi, furlanski fotografski ustvarjalnici in filmski umetnici, ki je umrla pred petdesetimi leti v Mehiki v ne povsem razjasnjenih okoliščinah, se je v letošnjem jubilejnim letu veliko govorilo in pisalo. Posvečene so ji bile razne razstave in druge prireditve. Občudovali smo njeno lepoto in očarljivost na fotografijah, ki so jih drugi posneli in prav tako smo očarani strmeli v umetniške fotografije, ki jih je sama posnela. Zraven pa so tekle razprave o njeni umetnosti, o njenih filmskih nastopih, o njenih ljubeznih in razočaranjih, o prijateljstvih z velikimi umetniki tistega časa, o njenem razgibanem življenju, predvsem pa o njeni prezgodnji in dramatični smrti.

Prav to zadnje poglavje njene eksistence je spet v središču po-

zornosti in predmet ostrih polemik. Njena smrt naj bi ne bila tako skrivnostna in nepojasnjena, kot zatrjujejo nekateri. Včeraj se je namreč v Vidmu sestel odbor za proslavljanje 50-letnice Modottine smrti in v posebni tiskovni noti razširil stališče nemške zgodovinarke Christiane Barckhausen, ki zavrača tezo o nasilni smrti Modottijeve. Pri tem se nanaša predvsem na film, ki ga je o furlanski umetnici posnela angleška režiserka Ceri Higgins in ki so ga prejšnje dni predvajali po televizijski mreži Chanel 4. V filmu je namreč obdelana stara verzija Modottine smrti. Po tej verziji naj bi jo zastrupil tržaški revolucionar Vittorio Vidali oziroma legendarni komandant Carlos iz časov španske državljanske vojne po navodilih sovjetske tajne službe in po naročilu samega Stalina, češ da se je furlanska umetnica oddaljila od sovjetskega mita in komunistične ideologije in jo je bilo treba zaradi tega odstraniti.

Tina Modotti je res umrla nenadne smrti med prevozom s taksijem proti svojemu domu v Ciudad Mexico, vendar ni šlo za zastrupitev, pač pa srčni napad. Nemška zgodovinarica zatrjuje, da je leta 1971 obiskala bolnišnico v mehiški prestolnici skupaj z zdravnikom Federicom Marinom ter v tamkajšnjih arhivih staknila potrdilo o naravni smrti, ki ga je bil januarja 1942 podpisal sam Marin.

Videmski odbor »Tina Modotti« in Barckhausenova sta zato včeraj formalno zahtevala, da se angleški film, ki potvarja resnico, umakne iz obtoka.

Tretji koncert

Danes ob 20.30 bo v gledališču Rossetti nastopila znana pianistka Lilia Zilberstein. To bo tretji koncert letošnje jesenske simfonične sezone gledališča Verdi. Orkester bo vodil kitajski dirigent Lu Jia, ki je postal stalni vodja tržaškega sestava in ki je prav z Zilbersteinovo pred kratkim doživel velik uspeh v Firancah. Na sporedu bo četrta simfonija Roberta Schumanna in drugi koncert za klavir in orkester Sergeja Rachmaninova. Koncert bodo jutri, ob 21. uri ponovili v videmski športni palači.

današnji televizijski in radijski sporedi

RAI 1
6.50 Aktualno: Unomattina, vmes (7.00, 8.00, 9.00) 10.00) dnevnik 1
9.05 Nan.: Mancuso F.B.I.
10.05 Nad.: Diventerò padre
12.00 Variete: Unofortuna
12.25 Vreme in dnevnik 1
12.35 Nanizanka: La signora in giallo (i. A. Lansbury)
13.30 Dnevnik in Tri minute
14.00 Film: Il visone sulla pelle (kom., ZDA 1962, r. Delbert Mann, i. Cary Grant, Doris Day)
15.40 Mladinski variete: Big Jahanje: Pavarotti International
17.25 Variete: Pavarotti International
17.55 Iz Parlamenta in vesti
18.10 Dok.: Amerindia
18.40 Aktualno: Čas izbir
19.40 Aktualno: Il naso di Cleopatra
19.50 Vreme in dnevnik
20.40 Variete: Una festa per il Prix Italia
22.45 Dnevnik 1
23.00 Boks: Parisi-Altamirano (SP WBO v lahki kat.)
24.00 Dnevnik in vreme
0.30 Danes v Parlamentu
0.40 Rubrika opolnoči
1.10 Tenis: Pokal Davis

RAI 2
6.50 Aktualno: Galatheus
7.00 Otroški variete
9.25 Aktualno: Verdissimo
9.45 Film: Tre piccole parole (kom., ZDA 1950)
11.25 Nanizanka: Lassie
11.50 Kratke vesti
11.55 Variete: I fatti vostri
13.00 Dnevnik - ob trinajstih
13.20 Rubriki o gospodarstvu, medicini, nato vreme
13.45 Aktualno: 100 ključev za Evropo
13.50 Nadaljevanke: La clinica della Foresta Nera, 14.40 Santa Barbara
15.25 Film: L'Idolo di Acapulco (glas., ZDA 1963)
17.05 Aktualno: Ristorante Italia (vodi A. Clerici)
17.20 Iz Parlamenta in vesti
17.30 Nan.: Un caso per due
18.35 Športne vesti
18.45 Nanizanka: Hunter
19.45 Dnevnik in šport
20.30 Variete: Stasera mi... Beautifol
23.15 Vesti in vreme
23.35 Dok.: Colombo e l'era della scoperta
0.35 Il cappello sulle 23
1.30 Film: Il boia viaggiante (dram., ZDA 1970, i. Stacy Keach, M. Hill)

RAI 3
7.00 Sat News, Televideo
11.35 Izobr. odd.: Tečaj ameriške angleščine
12.00 Kratke vesti iz Milana
12.10 Krožek ob dvanajstih
13.30 Izobr. odd.: Dottore in...
14.00 Deželne vesti
14.10 Popoldanski dnevnik
14.25 Drobci jazza
14.55 Dok.: Bodymatters
15.15 Dok. DSE: Šola se posodablja
15.45 Šport: IP v balinanju, SP v šahu, SP v atletiki
17.00 Rubrika o košarki
17.20 Športna rubrika: Derby
17.30 Nanizanka: I mostri
17.55 Dok.: Bajkalsko jezero
19.00 Dnevnik
19.30 Deželne vesti
19.45 Drobci
20.05 Variete: Non è mai troppo tardi
20.30 Film: L'ispettore Martin ha teso la trappola (krim., ZDA 1973, i. Walter Matthau, B. Dern)
22.30 Dnevnik ob 22.30
22.45 Nan.: Perry Mason
23.40 Variete: Stasera che sera! - Canzonissima
0.35 Dnevnik in vreme
1.00 Film: Mio caro assassino (krim., It. 1972)

TV Slovenija 1
10.05 Spored za otroke: ris. serija Smrci, 10.30 lutkovna igrice Zverinice iz Rezije
10.50 Zelena ura
11.50 Poslovna borza (pon.)
12.00 Poročila
12.05 TV dnevnik BIH (pon.)
12.55 Video strani
13.40 Umetniški večer: Povečava in film Zbogom orožje (ZDA)
16.20 Gospodarska oddaja: Evropa 2000 (pon.)
16.55 Poslovne informacije
17.00 Dnevnik
17.10 Spored za mladostnike: Tok Tok
19.05 Risanke
19.20 Napovednik
19.30 Dnevnik, vreme in šport
20.30 Nad.: Odloženi raj
21.25 Oči kritike
22.15 Dnevnik, vreme in šport
22.40 Napovednik
22.45 Sova, vmes nanizanki Roseanne in Zgodbe iz Hollywooda ter film Grozljivo (dram., VB 1986, r. Ken Russell, i. Gabriel Byrne, Julian Sands, Natasha Richardson, M. Cyr)
1.25 Video strani

TV Koper
14.10 Film: Južno od Santa Feja (vestern, 1932)
15.25 Film: Priložnost naredi tatu (kom., It.)
16.35 Risanke
17.10 Nanizanka: Na kalifornijskih cestah
18.00 Primorski forum
19.00 Vsedanes - TV dnevnik
19.30 Nadaljevanke: Ryan
20.00 Nan.: Crime story
20.45 Glasbeni utrinek
21.00 Festival otroških pesmi italijanske unije
22.20 Vsedanes - TV dnevnik
22.30 Aktualno: Globus
23.30 Na kalifornijskih cestah

TV Slovenija 2
16.45 Sova, vmes nan. Dragi John in Zgodbe iz Hollywooda
18.00 Regionalni program - Slovenska kronika
19.00 Jazz in blues
19.30 TV dnevnik BIH
20.00 Nanizanka: Gozdarska hiša Falkenau
20.30 Intervju
21.20 Slovenski magazin
21.50 Studio City
22.50 Piranski glasbeni večeri
24.00 Video strani

RADIO TRST A
7.00, 13.00, 19.00 Dnevnik; 8.00, 10.00, 14.00, 17.00 Poročila; 7.20 Dobro jutro po naše, vmes Koledar; 8.00 Deželna kronika; 8.10 Simon iz Ruta; 8.45 Slovenska glasba; 9.00 New Age; 10.00 Pregled tiska; 10.10 Concert; 11.30 Odprta knjiga; 11.35 Kantavtorji; 12.00 Počitniška iskanja; 12.10 Glasba; 12.40 Ljubljanski oktet; 12.50 Orkestri; 13.20 Folk glasba; 13.40 Drugam drugače; 13.45 Country glasba; 14.00 Deželna kronika; 14.10 Mavrični mozaik: S festivalov; 14.30 Slovenska literatura na stičišču z italijanskim svetom; 15.00 Nad.: Stari ribič in njegova barka; 15.20 Revival; 16.00 Glasovi iz Sibirije; 16.20 Potpuri; 17.00 Kulturna kronika; 17.10 Klasični album; 18.00 Kulturni dogodki; 18.30 Orkestri; 19.20 Zaključek.

RADIO SLOVENIJA
5.00, 6.00, 6.30, 7.30, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 18.00, 19.00, 21.00, 23.00 Poročila; 6.50 Dobro jutro, otroci; 7.00 Kronika; 8.05 Radio Ga-Ga; 10.30 Pregled domačega tiska; 11.05 Petkovo srečanje; 12.05 Na današnji dan; 12.30 Kmetijski nasveti; 13.20 Obvestila; 13.45 Iz tujega tiska; 15.00 Radio danes, radio jutri; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.15 Radijska tribuna; 17.05 Studio ob 17.; 18.30 Ekološki kotichek; 19.45 Lahko noč, otroci; 20.00 Oddaja za pomorščake; 20.30 Slovincem po svetu; 22.00 Zrcalo dneva; 23.05 Lit. nočno; 23.15 Nočni program.

RADIO KOPER (slovenski program)
8.30, 9.30, 10.30, 13.30, 14.30 Poročila; 12.30 Dnevnik; 6.00 Glasba, koledar; 6.30 Jutranjik; 7.00 Jutranja kronika; 7.30 Pregled tiska; 7.45 Evergren; 8.00 Modri val; 8.45 Informacije; 9.00 Souvenir d'Italy; 10.30 Primorski val; 11.00 Hladno-Toplo-Vračje; 12.00 Tropicana; 12.30 Popoldnevnik; 13.00 Jagode in podoknice; 15.00 Dance music; 15.15 Hit dneva; 15.30 Dogodki in odmevi - prenos RS; 16.00 Glasbeni desert; 16.40 Pesem tedna; 17.00 Glasba po željah; 17.30 Primorski dnevnik; 18.00 Tartini, glasbeni večeri; 18.30 Pudding time; 19.00 Dnevnik - RS.

RADIO KOPER (italijanski program)
6.15, 8.30, 9.30, 10.30, 13.30, 14.30, 16.30, 17.30, 18.30 Poročila; 7.15, 12.30, 15.30, 19.30 Dnevnik; 6.07 Almanah; 6.30 Zgodovinski utrinki; 7.45 Jutranjik; 7.50 Astrološki kotichek; 8.10 Morfej; 8.20 Block notes; 8.25 Pesem tedna; 8.45 Hiti; 9.00 Poletne turneje; 9.20 Glasbene želje; 9.45 Edig Galletti; 10.00 Pregled tiska; 10.40 Svet družine; 11.00 Aktualnosti; 12.00 Glasba po željah; 13.35 Pesem tedna; 14.00 Želja po glasbi; 14.33 Alphabet street; 16.00 Ob štirih; 16.05 Promocija plošče; 16.20 Koledarček; 16.50 Rock-slovar; 17.20 Beatles; 17.32 Tropicana; 18.00 Pod senčnikom; 18.30 Ista plaža...; 19.00 Souvenir d'Italy; 20.00 Nočni program.

RADIO OPČINE
7.30, 13.30, 17.30 Poročila; 10.00 Matineja z obvestili; 19.00 V svetu fantazije; 20.00 Mix time; 21.00 Nočni val.

CANALE 5
7.00 Aktualno: Na prvi strani
8.30 Nanizanki: Arnold, 9.00 Casa Keaton
9.35 Variete: Maurizio Costanzo Show (pon.)
11.55 Variete: Ore 12 (vodi Gerry Scotti)
13.00 Dnevnik TG 5
13.15 Variete: Non è la RAI (vodi E. Bonaccorti)
14.00 Aktualno: Forum (vodi Rita Dalla Chiesa)
15.00 Aktualno: Agenzia matrimoniale, 15.30 Ti amo parliamone (vodi Marta Flavi)
16.00 Otroški variete: vmes risanke in kviz
18.00 Kviz: OK il prezzo è giusto, 19.00 La ruota della fortuna
20.00 Dnevnik TG 5
20.25 Variete: Il TG delle vacanze
20.40 Variete: La sai l'ultima? (vodi Pippo Franco)
22.45 Predstavitev filmov, ki jih bomo gledali na Canale 5
23.15 Variete: Maurizio Costanzo Show, vmes (24.00) Dnevnik TG 5
2.00 Spored non stop

RETE 4
8.30 TG 4 vesti
8.55 Nanizanki: Tre nipoti e un maggiordomo, 9.20 Strega per amore
9.45 Nadaljevanke: General Hospital, 10.00 Marcellina, 11.00 Ines, una segretaria da amare
11.30 Variete: A casa nostra
13.00 Nadaljevanke: Sentieri
13.30 TG 4 vesti
13.50 Variete: Buon pomeriggio (vodi P. Rossetti)
14.00 Nadaljevanke: Sentieri, 14.20 Maria, 15.15 Io non credo agli uomini, 15.50 La storia di Amanda, 16.25 Celeste, 17.00 Febbre d'amore
17.30 TG 4 vesti
17.45 Aktualno: Lui lei l'altro
18.15 Kviz: La cena è servita
19.00 TG 4 večerne vesti
19.25 Rubrika o lepoti
19.30 Nadaljevanke: Gloria, 20.30 Manuela
22.30 Kviz: Io, mamma e tu
23.15 TG 4 vesti
23.30 Nanizanke: Murphy Brown, 24.00 Avvocati a Los Angeles, 1.10 Lou Grant
2.10 Variete: A casa nostra

ITALIA 1
6.30 Pregled tiska
6.40 Otroška oddaja
9.15 Nanizanke: Baby Sitter, 9.45 La casa nella prateria, 11.00 Hazzard, 12.00 La donna bionica, 13.00 Starsky & Hutch
14.00 Avtomobilzem F1: VN Portugalske (poskusne vožnje)
15.00 Otroški variete: Ciao ciao in risanke
16.00 Nanizanke: I giustizieri della città - Un quiz per redimersi, 17.00 T.J. Hooper - Donna in blu, 18.00 Adam 12 - Il bullo, 18.30 Riptide
19.30 Odprti studio
19.45 Studio sport in vreme
20.00 Nan.: Agli ordini papà! - Addio ai marines
20.30 Film: Verdetto finale (krim., ZDA 1988, r. Joseph Ruben, i. James Woods)
22.30 Film: Fotografando Patrizia (kom., It. 1984, r. Salvatore Samperi)
0.20 Odprti studio
0.30 Pregled tiska
0.40 Studio sport
0.55 Nočni spored

ODEON
13.00 Risanke
14.30 TV film: Il nemico sulla spiaggia (dram., i. Robert Wagner, J. Donald)
15.30 Nadaljevanke: Viviana
16.15 Film: Il testimone (dram., It. 1946, r. Pietro Germi, i. Roldano Lupi)
18.00 Nadaljevanke: Veronica
19.30 Risanke: He Man
20.00 Nan.: Laverne & Shirley
20.30 Film: Tutto suo padre (kom., It. 1978, r. Maurizio Lucidi, i. Enrico Montesano)
22.45 Film: Basta con la guerra... facciamo l'amore (kom., 1974, r. A. Bianchi, i. Jacques Dufillho)

TMC
8.30 Nanizanka: Batman
9.00 Risanke: Snack
9.30 Variete: Ottovolante
10.30 Nanizanke: Truck Driver, Doris Day Show, 12.00 In Kingstone - Dossier Paura
13.00 TMC News in šport
13.40 Dok.: Prijateljska narava
14.15 Variete: Amici mostri
15.10 Nanizanka: Autostop per il cielo

16.10 Film: I figli del divorzio (dram., ZDA 1980, r. Joanna Lee, i. Barbara Feldon, Lance Kerwin)
18.00 Film: M 5 codice diamanti (krim., ZDA 1966, r. R. Neame, i. Tony Franciosa, Melina Mercouri)
20.00 Dnevnik TMC News
20.35 Nanizanka: Matlock
21.30 TV film: Bambino in fuga
23.20 Glasba: Mike Oldfield - Tubular Bells 2
0.25 TMC News
0.40 SP v atletiki (finale, iz Havane)
3.15 Aktualno: CNN News

TELEFRIULI
15.15 Ena rastlina na dan
16.00 Nanizanka
16.55 Kratke vesti
17.00 Starlandia
18.00 Nan.: I giorni di Bryan
19.00 Večerne vesti
19.30 Nanizanka: L'uomo che parla ai cavalli
20.00 Dok.: Zgodovina ZDA
20.30 Rubrike: Diagnostica, 21.30 Na prostem, 22.00 Motorji non stop
22.30 Nočne vesti
23.15 Nanizanka

TELE 4 (Se povezuje s sporedi Italia 1)
Lastne oddaje:
19.30 Dogodki in odmevi

Bodo pravni zapleti preprečili ljudsko glasovanje?

Občinska uprava mora razrešiti dilemo o postopku za referendum

Pobuda za občinski referendum o gradnji šole-vojašnice za finančne stražnike na letališču je, kot je bilo sicer dokaj lahko pričakovati, zaenkrat obtičala ob čereh pravno-birokratskih ovir. Nihče sicer javno ne nasprotuje posvetovanju z občani, toda političnim silam, ki se najbolj ogrevajo za gradnjo vojašnice, gotovo prav pride vsaka pravna opora za odlaganje referenduma (morda v upanju, da bo gradnja medtem že dokončno odločena v drugih središčih) ali morda celo za to, da se referendum prepreči. Z druge strani pa se pobudniki zavzemajo za to, da bi postopek čimbolj pospešili. Te dni smo poročali o pismu županu, v katerem zahtevajo sestanek za dogovor o postopku. Pri tem pobudniki menijo, da je po preteku 30 dni od predložitve zadostnega števila podpisov referendum že sprejet in legitim in da je torej potrebno le še odločiti, kdaj in kako naj se izpelje.

To stališče pobudnikov, ki se sklicujejo na dokaj jasno določilo občinskega statuta, po katerem je referendum sprejet, če ga v 30 dneh ne ovzre poseben tričlanski odbor, pa se bo slej ko prej spopadlo z drugim, po katerem 30-dnevni rok ne teče, dokler omenjeni odbor ni ustanovljen. In ker še manjka eden od članov odbora (državljanov pravobranilec), naj bi

najprej izvolili le-tega in šele nato odločili o legitimnosti referenduma. Pri tem nasprotniki ljudskega glasovanja najbrž po tistem upajo, da bo tričlanski odbor celo zavrnil referendum in mu tudi že ponujajo utemeljitev, češ da gradnja vojašnice ni striktno v pristojnosti občine in je torej izvzeta iz argumentov, ki so lahko predmet občinskega referenduma.

Občinskega tajnika dr. Raffaella Fabbra, ki je tudi sam član odbora za preverjanje legitimnosti referenduma, smo vprašali za pravno mnenje o zadevi. Priznal je, da je vprašanje dokaj zapleteno in da je mogoče iz pravnega vidika utemeljevati obe rešitvi: pobudniki referenduma se gotovo sklicujejo na črko norme občinskega statuta in imajo v tem pogledu svoj prav, ko trdijo, da je referendum po preteku 30 dni avtomatično sprejet. Po drugi strani pa dr. Fabbro opozarja, da ima tričlanski odbor tudi druge pristojnosti, od preverjanja podpisov, do imenovanja članov volilnih komisij, od preverjanja in razglasitve rezultatov. Za izvedbo referenduma je torej vsekakor potrebno imenovanje tega odbora oz. izvolitev državljanovega pravobranilca.

Četudi gre za pravni problem se torej obeta "politična" rešitev. Občinski odbor bi moral o zadevi

zavzeti neko stališče: če sprejme teze pobudnikov, naj bi v času, ko traja postopek za izvolitev pravobranilca, lahko že sprejeli nekatere ukrepe za razpis referenduma, v nasprotnem primeru pa bi se zadeva precej zavlekla. Pravobranilca mora namreč izvoliti občinski svet, ki se mu za to priložnost pridruži deset predstavnikov rajonskih svetov, po eden za vsak rajon. Uprava pa je šele pred kratkim pozvala rajonske svete, naj imenujejo te predstavnike. Osem rajonov je to že opravilo, dva naj bi imenovala svojega predstavnika do konca tedna. Vendar to ne bo dovolj; imena kandidatov bodo morala biti vsaj 20 dni izobešena na stenčasu na županstvu in šele nato bo možen sklic seje za izvolitev. Po predvidevanjih naj bi torej ta postopek trajal v najboljšem primeru vsaj še kak mesec. Bo potem časa dovolj za razpis referenduma preden bi bila sprejeta že kaka dokončna odločitev? Ali ne bi bilo umestno nadaljevati s postopkom za razpis referenduma v pričakovanju izvolitve pravobranilca? Odgovor bo moral dati občinski odbor. Po tem, kakšen bo ta odgovor, bomo lahko sodili, kolikšno pozornost namerava občinska uprava posvetiti mnenju občanov pri odločanju o gradnji finančne vojašnice.

Prva predstavitev Coroninijeve dediščine Evidentiranih 3.600 enot Delo bo trajalo še dolgo

O zapuščini goriškega grofa Guglielma Coroninija je bilo v zadnjih dveh letih veliko napisanega. Znano je, da je grof, ki je na Dunaju umrl 13. septembra 1990, svoj dvorec s parkom na Drevoredu 20. septembra, nepremičnine drugod v Italiji in v tujini, ter številne dragocenosti, pustil mestu Gorici v volilom, da se ustanovi Fundacija, ki bi nosila njegovo ime. Do tega je tudi prišlo, na čelo te ustanove je bil izvoljen takratni goriški župan Antonio Scarano, nasledil ga je sedanji Erminio Tuzzi. V upravnem odboru so znana imena goriške ter deželne kulture. Med njimi je tudi slovenski umetnostni kritik prof. Milko Renner.

Na samem začetku nekaterim ni bilo jasno kako upravljati veliko premoženje, ki je sicer bilo rezultat večstoletne vloge, ki ga je družina grofov Coronini imela v goriški deželi in tudi na cesarskem dvoru na Dunaju, kot tudi velike zavzetosti zadnjega grofa Guglielma, ki je bil znan širom na Evropi kot izredni poznavalec umetnosti ter tudi zbiralec vsega kar je umetniško vrednega. Grof Coronini je tudi zbiral dokumentacijo o zgodovini goriške grofije. Živel je 85 let pa mu ni uspelo napisati monumentalne zgodovine Goriške.

Pred letom dni se je pričelo analiziranje vsega gradiva, ki ga je zbral pokojni grof. V prostorih goriškega muzeja na goriškem grajskem griču je bil včeraj celodnevni posvet o dosedanjem delu. Govorili so strokovnjaki, ki se s tem ukvarjajo. Pri tem so uporabili naj sodobnejšo računalniško tehniko. Doslej je bilo analiziranih 3.600 predmetov oz. dokumentov. Delo bo trajalo še nekaj let, kajti nevarnost je, da bo tudi v ta namen zmanjkalo denarja zaradi sedanjih varčevalnih ukrepov rimske vlade. Pokojni grof je predmetom dal svoje mesto v posameznih sobah svojega dvorca. Marsikaj tega so ohranili. Seveda je bilo treba tudi popraviti stavbo. Sedaj se pričena ocenjevanje številnih dokumentov, ki so zelo pomembni za goriško zgodovino.

V ospredje stopa tudi vloga, ki jo bo lahko v bodoče imel muzej v Coroninijevem dvorcu. Ker imamo v Gorici še tri druge muzeje, enega, občinskega, na goriškem gradu, druga dva, pokrajinska v palači Attems in v stavbah Dornberg na grajskem griču, bi naše mesto lahko postalo pomembno kulturno središče za preučevanje tukajšnje realnosti. Za uresničitev tega je seveda potrebno sodelovanje med pristojnimi ustanovami.

(MW)

DSL zavrača vladne ukrepe ker so krivični do šibkejših

Pokrajinski odbor Demokratične stranke levice ocenjuje nedavne ukrepe vlade kot zelo težke in nesprejemljive z vidika socialne pravičnosti. Po mnenju pokrajinskega vodstva omenjene stranke ukrepi ne predstavljajo bistvenih sprememb glede dosedanjega ustroja javnih izdatkov in reforme davčnega sistema. Gre v bistvu za nadaljevanje politike, ki so jo skušale uresničevati že prejšnje vlade. Ukrepi namreč prizadevajo v največji meri odvisne delavce.

DSL zato meni, da so ukrepi Amatove vlade škodljivi in nesmiselni in se bo v Parlamentu borila proti sprejetju, oziroma, da se izboljšajo.

Za izhod iz hude gospodarske in družbene krize je potrebno sprejeti take ukrepe, ki bodo temeljili na pravičnosti in varčevanju in ki bodo bremenili vse družbene sloje.

Za izvajanje take politike pa država potrebuje vodstvo, nove politike, ki bodo poštene in ki bodo uživali zaupanje občanov.

V teku volitve za deželni svet Dem. Federativnega gibanja

Demokratično federativno gibanje sporoča, da bodo na zborovanjih, ki potekajo do 9. oktobra volili predstavnike v deželni svet, ki bo imel 44 članov. Od teh jih bodo v Trstu in Vidmu izvolili po 16, v Gorici pa 12. Kandidati morajo imeti dopolnjenih 16 let. Demokratično federativno gibanje poudarja, da deluje apolitično in da je osnovni namen uveljavljanje in zaščita pravic slehernega občana.

Dodatne informacije nudijo po telefonu 592387. Občani se lahko obrnejo tudi do Razsodišča za pravice bolnikov, ki ima sedež v goriški splošni bolnišnici in je na razpolago vsak ponedeljek, torek, četrtek in soboto od 15.30 do 17.30.

Demokratično federativno gibanje pa bo nudilo pojasnila tudi na zborovanjih v ljudskem vrtu danes, 25. tm., 2. oktobra in 9. oktobra od 8. do 16. ure ter v Gradišču od 9. ure do 11.30 v mestnem parku.

Danes na gradu Papilu gledališče

V okviru festivala lutkovnih gledališč na gradu, bo danes ob 10. uri nastopilo Slovensko lutkovno gledališče "Papilu gledališče" s predstavo "Potep".

Zvečer ob 21. uri bodo na gradu nastopili Avstrijci z igro "Rubezahl". Gledališče Cristopha Bochondanskega pripoveduje o čarobni palici, ki se zdrobi na več koščkov in vsak kos palice postane neka oseba iz zgodovine.

Jutri, 26. septembra, bo ob 21. uri na gradu predstava italijanskega lutkovnega gledališča iz Benet "Le lanterne magiche", ki nam bo s svojimi čarobnimi svetilkami pričaralo svet prejšnjega stoletja. Za zaključek festivala pa je v nedeljo organizator pripravil, ob 21. uri, gala predstavo. Nastopili bodo namreč udeleženci tečaja, ki se te dni odvija v Gorici. Naslov predstave je "Tre spettacoli da farsi". Odvijala se bo na treh različnih odrih, oziroma prizoriščih.

Po obsodbi na 4 mesece aresta še en proces za škofa Bommarca

Sveto pismo nas uči, da je sam Jezus preganjal trgovce iz templja, zato zveni toliko bolj čudno vest, da je te dni moral pretor zaradi trgovine... "nagnati" nadškofa iz templja. Da, prav tako: pretor v Cervinjano dr. Federico Frezza je predvčerajšnjim obsodil goriškega nadškofa, 69-letnega Antonia Vitaleja Bommarca ter 63-letnega duhovnika Graziana Marinija na štiri mesece aresta in milijon lir globe zaradi nedovoljene postavitve kioska za prodajo spominkov. Obsojena sta bila kot predsednik oz. podpredsednik Družbe za vzdrževanje bazilike v Ogleju, ker sta dala postaviti prodajni kiosk prav pred vhodom v baziliko. Avgusta 1989 je Nadzorništvo za varstvo kulturne dediščine odredilo odstranitev kioska, naknadno pa je posegla tudi sodna oblast in ugotovila troje prekrškov: kiosk je bil postavljen brez gradbenega dovoljenja, šlo je za objekt, ki je v nasprotju s kulturno-umetniško vrednostjo okolja bazilike, postavitve plastično-aluminijaste strukture pa je tudi povzročila škodo na oboku. Za dva od prekrškov je sicer pretor odredil amnestijo, zaradi škode na baziliki pa je obsodil nadškofa in duhovnika.

V goriških škofijskih krogih so vest komentirali z ogorčenjem. Postavitve kioska utemeljujejo z deli v baziliki, zaradi katerih so prodajo spominkov prenesli iz notranjosti cerkve k vhodu, komercialno dejavnost pa razlagajo s potrebo, da se zagotovijo sredstva prav za varstvo bazilike.

Bommarco, ki bo vložil priziv zoper obsodbo, bo skupaj z don Grazianom 14. oktobra spet na zatožni klopi in to ponovno zaradi prekrška pri upravljanju oglejske bazilike. Nadzorništvo za varstvo kulturne dediščine ju krivi, da nista v skladu z njegovimi navodili zavarovala dragoceni mozaikovi, s katerimi je tlakovana cerkev.

Jutri v Gorici, ob sklepu poletnega seminarja ISIG Pomembna konferenca instituta o solidarnosti in suverenosti

Jutri bo v konferenčni dvorani Trgovinske zbornice zelo odmevna mednarodna konferenca na temo: "Mednarodna solidarnost in narodna suverenost". Konferenca je krona in tudi imeniten zaključek poletne mednarodne šole, ki jo je priredil Mednarodni inštitut za sociologijo iz Gorice. Na številnih predavanjih in razpravah, ki so se zvrstile med dvotedenskim seminarjem so pretresli veliko problemov sodobne svetovne in posebno na evropske družbe, ki po padcu berlinskega zidu doživlja hitre in in še pred kratkim nepredvidljive spremembe.

Predvsem bo na zadnji konferenci letošnje poletne šole ISIG—a prišlo na dan vse tisto, kar je danes najbolj vidno v evropski skupnosti držav, v katerih je mednarodna solidarnost in narodna suverenost izrednega pomena. Mednarodna konferenca je bila organizirana s sodelovanjem visokega vladnega funkcionarja, Gi-

andomenica Picca, ki je bil do nedavnega podpredsednik Združenih narodov in je širši javnosti znan tudi kot reševalec ujetnikov in talcev v različnih arabskih državah, še posebno pa v Libanonu. Picco pa je odigral pomembno vlogo tudi med zadnjo vojno med Iranom in Irakom. Na konferenci bodo poleg Picca prisotni še bivši sovjetski zunanji minister in sedanji ambasador July Kvitsinstsky, Mohammad Jivad Larjani, ki je glasnik iranskega predsednika Rafsanijanija, Mohamed Šejk Aden, ki je bivši minister somalske vlade, minister iz Egipta Abdal El-Ashaal, italijansko vlado bo zastopal minister Achille Vinci Giacchi. Poleg njih bo na konferenci sodelovala še vrsta znanih strokovnjakov iz različnih univerz in raziskovalnih inštitutov iz Italije in drugih držav.

Začetek konference je napovedan za 9. uro.

Huda prometna nesreča v Foljanu

V Foljanu se je včeraj zjutraj ob 7.55 pripetila hujša prometna nesreča, v kateri sta se poškodovala oba voznika avtomobilov udeleženi v trčenju. K sreči ni bilo hujših posledic, ker sta bila v avtu sama. Voznik golfa Paolo Vodopivec iz Zgonika, kjer živi v Koludrovci št.4, se bo moral zaradi raznih poškodb zdraviti v tržiški bolnišnici 30 dni, voznik prisme Ezio Zorenzon iz Foljana, ul. Martiri della Libertà, pa 25 dni. Do trčenja je najbrž prišlo zaradi spolzkega cestišča, saj je ob tisti uri nad območjem nesreče močno deževalo.

Odločno stališče ASCOMA

Protestu in zaskrbljenosti Združenja industrijcev ter nekaterih drugih strokovnih združenj, zaradi neugodnih novic o zakasnitvi, oziroma o možnosti odpisa gradnje avtocestne povezave med Gorico in Razdrtim, so se pridružili tudi goriški trgovci. O vprašanju je te dni razpravljalo vodstvo združenja ASCOM ter ugotovilo, da bi zakasnitve ali opustitev gradnje cestne povezave pomenilo kršenje Osimskega dogovora in povzročilo sila neugodne posledice za goriško gospodarstvo. Združenje ASCOM poziva predstavnike političnih strank in družbenih sil, da takoj in odločno nastopijo ter posredujejo pri ministru za zunanje zadeve, da na primeren način opozori predstavnike Slovenije na nujnost spoštovanja sprejetih obveznosti.

Občinski svetovalec Pini (PSI) pa je o vprašanju avtoceste naslovil pisno vlogo županu Tuziju, ki naj bi na ponedeljkovi seji že tudi odgovoril.

Panoramski tek

Tekaški klub Marathon prireja v nedeljo, 27. septembra 9. tek po panoramskih poteh Goriške. Potekal bo na območju Gorice in Nove Gorice. Tek ni tekmovalnega značaja in bo potekal na daljši (13 km) in krajši (9 km) progji. Start bo od 9. do 10. ure v ulici Brolo, z dvorišča nekdanjega zavoda Dante. Prireditev bo ob vsakem vremenu, vpisovali pa bodo neposredno pred startom. Nagradjevanje, oziroma podelitev kolajin in priznanj bo ob 12.30. Za podrobnejše informacije se zainteresirani lahko obrnejo na tekaški klub Marathon, tel. 522168.

razna obvestila

PD Podgora vabi v nedeljo, 27. tm., ob 18.30 na koncert "Vinko Vodopivec v cerkveni glashi", ob 40-letnici skladateljeve smrti. Koncert bo v župnijski cerkvi v Podgori. Vstop prost.

Pevski zbor Jezero sporoča, da bo prva vaja v novi sezoni v torek, 29. septembra, ob 20. uri na sedežu KD Jezero. K sodelovanju vabijo, poleg dosedanjih pevcev, tudi občane, ki jih veseli petje in ki bi se radi pridružili zboru.

KD Ožupancit obvešča, da bodo v prihodnjem tednu obnovili pevsko dejavnost. Prva vaja otroškega pevskega zbora bo že v ponedeljek, 28. tm., ob 15. uri v domu Andreja Budala. Mešani pevski zbor pa se bo na prvi vaji zbral naslednjega dne, to je v torek, 29. tm. ob 20.30. K sodelovanju vabijo nove člane.

Šola Glasbene matice - Gorica sporoča, da se vpisovanje nadaljuje na sedežu v Gorici, Ul. Croce 3, do konca septembra vsak delavnik od 14. do 17. ure.

kino

Gorica
VITTORIA 20.15-22.00 »Americani«. Igrata Al Pacino in Jack Nicholson. Zmagovalec na Festivalu v benetkah z najboljšim igralcem (J.Nicholson).

CORSO 17.30-22.00 »Basic instinct«.
VERDI 17.30-22.00 »Batman, il ritorno«.

Tržič
COMUNALE Zaprt.
EXCELSIOR Zaprt.

Nova Gorica
SOČA 18.30 in 20.30 »Črno ogrinjalo«.
SVOBODA Šempeter 20.30 »Gimnazijci atomskih poljan«.
DESKLE 20.00 »Papež mora umreti«.

DEŽURNA LEKARNA V GORICI
Al Moro - dr. Alesani, Trg. De Amicis 10 - tel. 530268.

DEŽURNA LEKARNA V TRŽIČU
Alla Salute - dr. Fabris - ul. Cosulich 117 - tel. 711315.

pogrebi

Danes v Gorici ob 11. uri Franco Lorefice iz splošne bolnišnice v cerkev svete Ane in na glavno pokopališče ter ob 13.15 Almira Kodermaz poročena Šfilig ob iz splošne bolnišnice v cerkev svete Ane in v Moš.

Po prijateljski tekmi Zürich - Italija

Odslej gre zares

Gianluca Vialli, potem ko je dosegel drugi zadetek za Italijo na prijateljski tekmi proti Zürichu, na kateri so azzurri zmagali z 2:0 (telefoto AP)

RIM — »Končni izid me sploh ne zanima. Cilj je bil le v tem, da se tekmi s Švico (kvalifikacije za SP, op. ur.) približamo z manj zamegljenimi idejami. Zato me igra fantov ni ne zadovoljila ne razočarala, glede igralcev pa po tekmi z Zürichom ni nihče izdelal, a niti padel.« Takole je prijateljsko tekmo s švicarskim prvotigašem, ki so ga azzurri v sredo premagali z 2:0, komentiral selektor italijanske reprezentance Arrigo Sacchi, ki pa se je posebno pohvalno izrazil glede nastopa debitanta Lanne. Njegova pozornost je zdaj vsekakor že povsem usmerjena v kvalifikacijsko tekmo s Švico, ki bo v Cagliariu 14. oktobra. Glede tega srečanja Sacchi pravi, da ima postavbo že v mislih. V nedeljo si bo

selektor azzurrov ogledal derbi med Sampdoria in Milanom, upa pa, da se v prvenstvu ne bo poškodoval nobeden izmed reprezentantov, čeprav hkrati ugotavlja, da ima dovolj ustreznih menjav. Kljub temu ne gre dvomiti, da si želi čimprejšnjega okrevanja Maldinija, Baresija in Roberta Baggia. Seznam igralcev bo objavil 6. oktobra, zanimivo pa bo preveriti, koga bo poklical, koga pa pustil doma.

V nogometnih krogih medtem še naprej odmeva poraz Nizozemske proti Norveški, kar napoveduje skorajšnji zaton generacije nenadkriljivih »tulipanov«. To menda ne velja edinega za Van Bastna, ki je bil tudi v Oslu najboljši mož na igrišču.

Konec tedna 1. kolo v italijanski košarkarski B-1 ligi

Pri Goričanih številne novosti

Jutri in v nedeljo bo startalo košarkarsko prvenstvo v B-1 ligi, v kateri bosta letos nastopali tudi dve deželni moštvi: Goccia di Carnia iz Vidma in (baje) Ciemme (bivši Bernardi) iz Gorice.

Kluba se bosta tako po več kot 15 letih uspešnega nastopanja v A ligi ponovno srečala med drugoligaši. Za Goričane bo letošnje že tretje zaporedno prvenstvo v B ligi, medtem ko je videmska peterka izpadla lani. Nauspehe obeh društev gre v prvi vrsti pripisati pomanjkljivemu programiranju delovanja, ki se je še posebno pokazalo v pomanjkanju mladinskega sektorja, ki bi lahko dal nov zagon celotni dejavnosti. V času, ko je prišlo do velikih investicij tudi v košarkarskem svetu, je prav gojenje mladinskega sektorja edina možna rešitev in uveljavitev za klube, ki ne razpolagajo z velikimi finančnimi sredstvi, da bi se lahko enakovredno kosali z bogatimi društvi.

Če po eni strani obe društvi danes plačujeta za slabo načrtovanje, pa je na dlani, da si tako odborniki kot tudi domači ljubitelji košarke nadejajo takojšnjega povratka v A ligo. Videmčani so se v ta namen primerno okrepili na kupoprodajnem tržišču in so skupaj s peterkama iz Bergama in Padove glavni favoriti za napredovanje. Na papirju bi lahko bila peterka Goccia di Carnia res težko premagljiva, saj bosta ob Bettariniju, Danieleju in Zarottiju še nova aduta videmskega kluba, veterana Bonamico in Sonaglia. Postavi res ne manjka izkušenosti, vpraša-

nje pa je, kako se bodo »stari mački« znašli v veliko manj tehničnem prvenstvu, v katerem sta pomembni predvsem borbenost in agonizem.

Goriška peterka pa bo pričela letošnje nastope nekoliko v zatišju. Po dveh neuspešnih prvenstvih, ko je klavarno spodletel začrtani cilj, čeprav so goriški košarkarji obakrat večljali za glavnega kandidata za povratek v višjo ligo, so se v vodstvu kluba odločili za celo vrsto korenitih sprememb, ki naj bi tako igralcem kot tudi odboru samemu vlile novega elana.

V prvi vrsti gre poudariti, da se je predsednik Terraneo znebil vseh svetovalcev, ki so samo vnašali zmedo in niso v ničemer koristili društvu. Trenersko mesto je nato poveril Draženu Dalipagiću, ki je lani skrbel za mladinsko dejavnost. Ker italijanska zveza ni izdala dovoljenja, da bi lahko bivši jugoslovanski reprezentant sedel na trenerski klopi, bo »uradno« vodil ekipo Videmčan Dose, slavni Praja pa bo lahko delil nasvete s tribune.

Tudi v postavi je prišlo do številnih novosti. Ekipo so zapustili tisti košarkarji, ki lani niso upravičili svojega slovesa in so zaradi svojih muh povzročali tudi slabo kri med soigralci. V mislih imamo Procaccinija in Masinija, ki nista upravičila pričakovanj in tudi ne honorarjev, ki sta jih prejemale, goriške barve pa ne bo več branil niti domačin Borsi. V zameno bo lahko Dalipagić razpolagal z odličnim Angelijem, Di Fabion in Gollessijem, ki se po enem letu vrača v Gorico.

Na papirju je ekipa nedvomno konkurenčna, čeprav je zelo težko dati kakršnokoli napoved v tako izenačenem in nepredvidljivem prvenstvu, kot je italijanska B-1 liga. Dalipagić je baje uvedel zelo strog režim dela, ki nima kaj opraviti s plahim vodenjem Gabbie. Igralci so se prilagodili novemu režimu, tako da bo morda goriška publika ponovno prišla na svoj račun, saj bi morala prisostvovati zelo dinamični in hitri igri, z zelo agresivno obrambo in hitrim protinapadom. Res je sicer, da so v predprvenstvenih govorih vsi prvaki, prepričani pa smo, da je tokrat goriško društvo ubralo pravo pot.

Brez hudega psihološkega bremena, da bo treba za vsako ceno zmagati, bo lahko Dalipagićevim varovancem uspelo odigrati vidno vlogo, čeprav naloga ne bo lahka, ker bo tudi konkurenca izredno huda. Svoje bo seveda odigrala tudi sreča, tako da je upati, da bosta čimprej okrevala »večni« bolnik Colmani in pa Stramaglia, ki bi se moral po operaciji na kolenu vrniti na igrišče že prihodnji teden. V popolni zasedbi in s stootdstotnim doprinosom Foschinija, ki ga baje spet muči koleno, se bo lahko tudi Ciemme vključil v boj za play-off.

POSTAVA GORIŠKE EKIPE (CIEMME): Angeli (p-182 cm), Stramaglia (b-194), Foschini (k-198), Passarelli (c-207), Sfiligoy (c-204), Di Fabio (b/k 195), Fazzi (r-190), Mian (b-192), Golessi (c-205), Colmani (k/c-202).

TRENER: Dose-Dalipagić. (mal)

V nedeljo pričetek italijanskega ženskega odbojkarskega prvenstva

Lanski prvak iz Matera znova favorit

V nedeljo se bo pričelo 48. žensko italijansko odbojkarsko prvenstvo. V ženski A-1 ligi tudi letos nastopa 14 ekip, v A-2 pa dve več. Letošnje šesterke, ki bodo igrale v najvišji ligi, so naslednje: Brummel Ancona, Colli Aniene Rim, Ecoclear Sumirago, Edilfornaciai San Lazzaro, Fulgor Fidenza, Messaggero Ravenna, Impresem Guadagni Agrigento, Isola Verde Modena, Latte Rugiada Matera, Menabò Reggio Emilia, Nausicaa Reggio Calabria, Orion Sesto San Giovanni, Sirio Perugia in Victor Village Assovini. Novinci med prvotigaši so: Ecoclear Sumirago iz okolice Vareseja, Fulgor iz Fidenze ter Impresem Guadagni Agrigento. Slednji trije so prevzela mesto trojice, ki je nazadovala v A-2: Teamsystem Fano, Sipp Cassano d'Adda in Campogalliana iz Spezzana iz okolice Modene. Kot zanimivost naj še dodamo, da so v A-1 ligi zastopane naslednje dežele: Sicilija, Marke, Apulija, Bazilikata, Umbrija, Kalabrija, Lacij, Lombardija (dve ekipi) in končno še zibelka italijanske odbojke tako v moški kot v ženski konkurenci, Emilija-Romagna s petimi ekipami. Žal med elito ni ne Veneta in še toliko manj naše dežele, ki se lahko ponaša samo s tremi zastopniki v B-1 ligi.

Število registriranih igralcev v Italiji nenehno raste, a ne v primerjavi s tem tudi

kakovost. V mednarodni areni odbojkarice se še zdalec ne morejo ponašati s takim uspehom kot moški. Vse je sicer kazalo, da se bodo Italijanke le prebile med tri najboljše reprezentance v Evropi na lanskem domačem prvenstvu v Ravenni in končnimi odločitvami v Rimu. Varovanke trenerja Guerre pa so najprej v polfinalu izgubile z Nizozemsko s 3:1, zatem pa še v bitki za tretje mesto z Nemčijo, prav tako s 3:0. Po neuspehu v Rimu so se morale posloviti tudi od nastopa na OI v Barceloni.

Bržkone prihaja v ženski odbojki do hudih anomalij, kot je denimo primer Nausicae iz Reggio Calabriae, kjer bo nastopilo kar pet naturaliziranih tujih odbojkaric z zaenkrat edino »tujko« Ericleo Boziak iz Brazilije. Tujk, katerim so zadnje čase priznavali pravico igranja kot Italijanke, je še veliko, pri osrednjih zvezi pa so se končno le zavedeli, da je bilo doslej storjenih velikih napak in da jih ne gre več ponavljati.

V prvenstvu 1991-1992 je prišlo do velikega presenečenja, saj je po nič manj kot enajstih zaporednih državnih naslovih Teodore iz Ravenne (sedaj Messaggero) naslov osvojila Polisportiva Libertas Calia Matera. Slednja je pred desetimi leti nastopala v B ligi, v sezoni 1987-1988 je prvič igrala v A-1 ligi in po štirih sezonah se je

končno prebila na sam italijanski odbojkarski vrh.

Tudi v letošnji sezoni je Latte Rugiada iz Matera prvi favorit za končno zmago, saj se je odlični Kebi Phipps, ki ima največje zasluge za osvojitve prvga naslova, pridružila še 24-letna in 194 visoka reprezentantka iz Peruja Gabriela Del Solar, ki je v lanski sezoni branila barve Messaggera iz Ravenne. Trener Guerra ima tako v nasprotnem taboru nasprotnico več, Barberi pa je pridobil odlični center. Med ostalimi dvanajstimi ekipami bi omenili še Sirio iz Perugia ter Brummel iz Ancone, za katerega bo igrala odlična Valentina Ogjenko, bržkone najboljši center na svetu. Poleg Ogjenkove bodo v Italiji nastopale še nekatere druge odlične igralkice iz bivše SZ ali bolje rečeno Uroločke - Smirnova, Čebukina, Nikulina in Meškova. Tudi v ženskem prvenstvu bodo manjkale samo najboljše Kubanke.

Nedeljsko prvo kolo je naslednje: Orion S.S. Giovanni - Nausicaa Reggio Calabria, Assovini Bari - Edilfornaciai S. Lazzero, Impresem Agrigento - Messaggero Ravenna, Brummel Ancona - Reggio Emilia, Rugiada Matera - Isola Verde Modena, Sumirago - Imet Perugia, Colli Aniene Rim - Fulgor Fidenza.

G. FURLANIČ

Od danes polfinale za Davisov pokal

ZÜRICH — Od danes do nedelje bosta polfinalna dvojboja za Davisov teniški pokal. V Minneapolisu bo reprezentanca ZDA gostila Švedsko na počasni pešeni površini, na kateri naj bi bila Courier in Agassi boljše od Edberga.

Švicarji pa so si v spopadu z Brazilci izbrali hitro dvoransko površino, da bi najbolje izkoristili moč servisov olimpijskega prvaka Rosseta. Za favorizirano Švico bo igral še Hlasek, Brazilce pa zastopata Oncins in Mattar.

Švicar Zdberg prvi na dirki po Romagni

LUGO DI ROMAGNA (Ravenna) — Na 67. izvedbi kolesarske dirke po Romagni je v sprintu zmagal Švicar Beat Zdberg, ki je 205 km prevozil v 5.05' (pop. hitrost 40,290). V istem času sledijo: 2. Rebellin; 3. Cassan; 4. Bottaro; 5. Strazzer; 6. Volti (vsi It).

Krasovi rokometiš pred prvim uradnim nastopom

Jutri za italijanski pokal

Krasovi rokometiš bodo jutri opravili prvi uradni nastop letošnje sezone. Ob 21. uri se bodo v Maloju pri Vicenzi pomerili z domačo ekipo v okviru prvega kola tekmovalni za italijanski pokal.

Glede na prejšnje sezone bo Kras letos igral v dokaj spremenjeni postavi. Več igralcev je namreč zapustilo ekipo, bodisi ker so prenehali z aktivnim igranjem (npr. Brissi), ali ker so prestopili v druga društva. Tako je npr. Krasovega pivota Marka Sardoča odkupil slovenski prvotigaš Jadran iz Hrpelj, v Krasovih dresih pa ne bomo več videli tudi Rocce in dvojice Agostini-Fuliani. Na razpolago trenerja Konrada Božeglava, ki je zamenjal Vojka Lazarja (v kolikor ta letos vodi ekipo Jadrana iz Hrpelj) je tako ostalo maloštevilno, a prav gotovo kompaktno moštvo, saj so to v glavnem fantje, ki že več let igrajo skupaj.

Krasovci se niso posebej pripravljali na pokalne tekme, ker jih bolj zanima prvenstvo, ki pa se bo pričelo šele 31. oktobra. Pokalne tekme bodo tako prišle prav kot priprava na prvenstvo, nivo nasprotnikov pa je malodane isti. Kar se prvenstva tiče, bodo krasovci seveda spet nastopili v C ligi, ki bo letos zaradi sprememb v tekmovalnih skupinah napornejša, saj bodo morali Krasovi rokometiš ob gostovanjih v Furlaniji in Benečiji tudi na Južno Tirolsko. (Pjotr)

V nogometnem prvenstvu najmlajših proti Pro Romansu

Mladost res obetavno pričela

MLADOST - PRO ROMANS

4:0 (2:0)

STRELCA: Florenin 2, M. Devetak 2. MLADOST: Dem. Devetak, Sergio, Prinčič, Jarc, Petejan, D. Ferletič, M. Devetak, Jelen, Florenin, Gorjan, M. Ferletič, (Mt. Jarc, Dav. Devetak, Moro, černic).

Mladi igralci doberdobske Mladosti so na najboljši način pričeli prvenstvene boje v letošnji sezoni. V prvi tekmi prvenstva najmlajših so namreč prepričljivo in zasluženo odpravili vrstnike iz furlanskega Romansa. Naši so bili boljše v vseh pogledih in z malo več prisebnosti in odločnosti v napadu bi lahko bil rezultat še višji. Začetek prvenstva je torej več kot obetaven. Upati je, da bo tudi v nadaljevanju tako in da bodo mladi Doberdobski obdržali potrebno zbranost, kajti prvenstvo je letos izredno dolgo (kar 30 tekem).

Pomembno tekmo imajo naši že v soboto, 29.9., ko bodo gostovali v Ločniku pri istoimenskem moštvo. Tekma bo ob 16. uri. IZIDI 1. KOLA: S. Sergio - Corno 1:0, Opicina - Lucinico 3:0, Mladost - Pro Romans 4:0, S. Marco - Romana 3:1, Monfalcone - Sanrocchese 5:0, Aris - Mossa 0:4, Gradese - Pieris 3:3, Staranzano - Isontina 0:11. LESTVICA: Isontina, Mossa, Monfalcone, Mladost, Opicina, S. Marco in S. Sergio 2, Gradese in Pieris 1, Corno, Romana, Lucinico, Pro Romans, Sanrocchese, Aris in Staranzano 0. (V. Prinčič)

Na atletskem mitingu CUS v Trstu

Borovci so se izkazali

Mladi atleti AD Bor so se tako kot teden dni prej izkazali tudi na zadnjem, sredinem mitingu društva CUS v Trstu. Tokrat so atleti kategorije dečkov, oziroma deklic, nastopili skupaj s svojimi starejšimi vzorniki, mlajšimi mladinci.

Pri dečkih sta bila znova najspešnejša Sergio Fabris z dvema drugima mestoma (v skoku v daljino s 318 cm in v teku na 1000 m s časom 4'52"3) ter Mitja Bizjak z enim tretjim (v daljini s 315 cm) in enim četrtim mestom (v suvanju krogle s 6,82 m), pri deklicah pa je izstopala Ivana Pahor z osvojenim 4. mestom v metu diska (15,40 m).

Pri mlajših mladincih so nastopili vsi, ki kot ekipa računajo na nastop na finalu ekipnega državnega prvenstva v mnogobojih (10. in 11. oktobra v Brixnu na Južnem Tirolskem).

Na sredinem tekmovanju so naši predstavniki dosegli nekaj dobrih rezultatov, osebnih in celo društve-

nih rekordov: v disku je Andrej Gelfi zmagal z osebnim rekordom in rezultatom 31,29 m, Furio Pilan oziroma Federico Gelfi pa sta bila prav tako z osebnima rekordoma drugi (29,10 m) oziroma tretji (27,40 m); v skoku v daljino je F. Pilan osvojil drugo mesto z bistveno izboljšanim osebnim rekordom 614 cm, F. Gelfi pa je z 583 cm osvojil tretje mesto; v teku na 3.000 m je G. Pesti zasedel drugo mesto z novim društvenim rekordom 9'36"0.

V soboto in nedeljo pa so naši mlajši mladinci v Trstu nastopili na ekipnem deželnem prvenstvu, na katerem so med 25 ekipami osvojili solidno 7. mesto (zmagala je ekipa Banca del Friuli iz Vidma). S tega nastopa je vredno omeniti 2. mesto Testija v teku na 800 m (2'06"4) in tretje mesto F. Gelfija v skoku v višino (170 cm), zlasti pa zelo dober rezultat in nov društveni rekord (30'31"8) Gorana Ruzziera v hoji na 5 km. (I.P.)

Konec tedna v organizaciji ŠD Sokol

Turnir v Nabrežini

Jutri in v nedeljo bo v nabrežinski telovadnici košarkarski turnir, na katerem bodo poleg organizatorja, ŠD Sokol, nastopili še Kontovel, Breg in Libertas.

Po zadnjih blelih nastopih imata Kontovel in Sokol pred sabo popravni izpit. Kontovelci bodo tokrat nastopili z mladinsko postavo, najbrž ojačeno le s Paulino. Zanimivejši bodo spopadi med ostalimi udeleženci turnirja, ki se pripravljajo na promocijsko prvenstvo. Zadnje vesti potrjujejo, da bo Damir Starc ostal pri Sokolu, trener Vatovec pa ne bo mogel računati na doprinos Mitje Devetaka, ki bo zaradi stare poškodbe na kolenu miroval še najmanj eno leto. Med novimi okrepitevami je tudi Ivan Lesica, ki se je po daljši izkušnji v vrstah Jadrana vrnil k matičnemu društvu in bo skupno s Sosičem in Staniso eden od glavnih protagonistov Sokolove postave.

Novica zadnjih dni se nanaša na Polet, ki se je dokončno odrekel promocijski ligi. Nekateri openski igralci bodo najbrž ojačili Breg. Trener Canciani pričakuje zlasti prihod visokega Martina Krevatina, da bi vsaj delno zapolnil glavno vrzel, dokaj skromno igro pod pod košema. Ob Krevatinu naj bi se v Dolino podal še Andrej Granier, morda pa še kdo.

SPORED TURNIRJA V NABREŽINI: jutri, 26.9. ob 19.00: Sokol - Libertas; ob 21.00: Kontovel - Breg; nedelja 27.9. ob 9.30: finale za 3. mesto; ob 11.30: finale za 1. mesto.

(VJ)

V nedeljo se bo začelo tudi prvenstvo druge nogometne amaterske lige

Naše enajsterice niso brez možnosti

Danes nadaljujemo predstavitev naših amaterskih ekip, ki bodo nastopale v 2. AL.

BREG

SILVESTER KOREN (Predsednik nogometne sekcije ŠD Breg): »Kot v lanskem sezoni, tudi letos bosta glavna aduta naše ekipe poštovanost in zaigranost. Poleg tega pa so naši nogometaši od samega začetka sezone pokazali izredno dobro voljo do dela. Vsi so zelo navezani na ekipo in zaradi tega sem prepričan, da bomo vse tehnične pomanjkljivosti nadomestili, oziroma nadoknadili z agonizmom. Velikih ambicij sicer nimamo, vendar pričam, da ne bi smeli imeti velikih problemov. Računam, da bomo v tem prvenstvu zadovoljili, kar pomeni, da mislim na solidno uvrstitev. Res je, da letos igramo za nas v popolnoma novi skupini. Medtem ko smo lani pretežno gostovali v okolici Codroipa, letos bomo potovali mnogo manj, saj so nas vključili v goriško-tržaško skupino. Finančni stroški s tem se bodo znatno zmanjšali in to je za nas zelo pozitivno, če računamo, da smo lani za vsako tekmo v gosteh potovali z avtobusom, letos pa se bomo avtobusa verjetno poslužili le občasno. Nasprotniki so zato za nas prava neznanka, vendar si ne delamo problemov, ker je značilnost našega trenerja Valdevita ta, da nikoli ne preveč razmišlja o nasprotniku. Vedno poudarja, da mi moramo diktirati svoj tempo igre, ker samo tako lahko tekme prekrižamo računo takmecu. Seveda sem posebno zadovoljen, da je letos v naši skupini tudi ekipa Sovodenj, s katero se nismo srečali že vrsto let. Omenil bi še, da smo letos opravili precej dela na igrišču in pomožnem igrišču, tako da bodo imeli nogometaši boljše pogoje za delo. Zato upam, da tudi navijači nam bodo bili ob strani in letos sledili ekipi še v večjem številu.«

SEZNAM NOGOMETAŠEV
VRATARJI: Eugenio Petronio (67), Stefano Gregori (74), Nevio Hrvatini (56).
BRANILCI: Roberto Pečar (67), Paolo Paoletich (61), Giuliano Praselj (69), Giorgio Amoroso (61), Peter Kozina (71), Marko Ota (72), Luka Svab (74), Denis Zobec (69), Flavio Diminich (68).
VEZNI IGRALCI: Dorian Paoli (67), Franko Lovriha (65), Silvano Olenik (68), Renzo Slavac (71), Renato Sancin (71), Marco Udovcic (58), Giampaolo Rochetti (73).
NAPADALCI: Gabriele Albertini (63), Ivo Huez (61), Sandro Buzzi (72), Alessandro Castellano (69), Alan Švara (70), Vjasan Mauri (74).
TRENER: Karlo Valdevit.
ODSTOPI: La Calamita (Kras).

KRAS

IGOR TUL (nov tehnični vodja Krasa): »Letos smo sestavili dobro in pomlajeno ekipo in zato upam, da bomo igrali na visoki ravni in končali prvenstvo na zgornjem delu lestvice. Lani smo imeli velike težave s trenerjem. Kratkotrajna zamenjava in vrnitev trenerja pod pritiskom nekaterih nogometašev je precej razburjala duhove skozi vso prvenstvo in zato je bilo v ekipi tudi precej živčnosti, kar so jasno dokazovale številne izključitve. Letos z imenovanjem Collavecchie bodo pogoji nedvomno boljši, saj dobro dela in rezultati so že vidni. Na turnirju ze mamorial bratov Husu na Proseku smo se uvrstili v finale, v delžnem pokalu pa smo v naši skupini (E-2) zbrali enako število točk (pet) kot Campanelle, ki si je zagotovil prestop v nadaljnji del le zaradi boljše razlike v golih.

Posnetek z lanskega slovenskega derbija med Primorcem in Sovodnjami.

»Problem letošnjega prvenstva bodo nedvomno tekme v gosteh, ker ne bomo več igrali v tržaško-goriški skupini, temveč bomo gostovali pretežno kot Primorec v okolici Codroipa. Z daljšimi potovanji bodo seveda stroški večji in te upamo, da bomo deloma krili s tem, da bomo imeli več gledalcev na domačih tekmah. Prvenstvo pa bo gotovo zelo zanimivo in napeto, saj večine ekip ne poznamo. Mislim, da je favorit moštvo Zaule, kateremu lahko prekriža račune le ena od furlanskih ekip. Mislim, da se bo dobro odrezal tudi trebenski Primorec.«

SEZNAM NOGOMETAŠEV
VRATARJA: Giuliano Caputo (66), Walter Rebez (68).

BRANILCI: Andrea Massai (66), Maurizio Castro (59), Dario Škabar (61), Michele Gregoratti (70), Alessandro Fadda (68), Giuseppe Padoan (70), Cristian Vitriani (73), Andrea Sirotti (71).

VEZNI IGRALCI: Lucio Spazzapan (63), Stojan Šuc (70), Marco Lepore (69), Walter Caucich (70), Marjan Božič (64), Paolo Pitacco (61), Stefano Norbedo (70), Massimo Drioli (73).

NAPADALCI: Alessandro Rota (67), Fulvio Palumbo (65), Nicola La Calamita (67).

TRENER: Enzo Collavecchia.
NOVI NAJEMI: Vitriani, Norbedo, Drioli, Rebez (Muggesana), Castro, Pitacco, Sirotti (S. Nazario), La Calamita (Breg).

ODSTOPI: Colino (Ponziana), De Pase (S. Nazario), Drassich (Lelio Team), Denuzzo (Edile Adriatica), Pisani, Fabris.

PRIMOREC

BOGDAN KRALJ (Predsednik Primorca): »Ekipo smo pomladili z najemom mlajših nogometašev, vendar smo vsem jasno poudarili, da se morajo zavedati, da igrajo pri slovenskem društvu. Ena od poglobitnih nalog, ki si jih je zadal nov obor za letošnjo sezono, je ta, da pritegnemo spet čim več vaščanov, saj so domačini začeli preveč zanemarjati naše društvo in zato je ob robu igrišča vedno manj ljudi. Upamo, da bomo v tem uspeli in da bodo domačini nagradili naš trud, ki ga vlagamo za delovanje in obstoj našega društva. Doblili smo novega, mladega trenerja, ki sicer nima velikih izkušenj, odlično pa se razume z igralci in solidno dela, kar daje upati na športne uspehe, ki nam bodo v ponos, obenem pa bodo pritegnili tudi več vaščanov v krog našega društva.

Letošnje prvenstvo bo nedvomno naporno, če upoštevamo, da bomo imeli daljša potovanja, saj igramo v skupini, kjer so pretežno ekipe iz okolice Codroipa. Stroški bodo zaradi tega znatno večji, kar pomeni, da bomo morali biti zelo previdni pri upravljanju finančnih sredstev. Vlogo favorita v naši skupini bo brez dvoma igrala ekipa Zaule. Dobre možnosti ima tudi Kras. Žal pa mi je, da letos ne bomo igrali derbija z Gajo, kateri želim, velikouspeha v prvenstvu 3. AL.«

SEZNAM NOGOMETAŠEV
VRATARJA: Claudio Savarin (64), Diego Buranello (69).

BRANILCI: Massimiliano Policardi (72), Stefano Frasso (71), Fulvio Čuk (68), Massimiliano Sardiello (66), Stefano Srebernich (71), Drago Purič (65), Gianfranco Voltorno (59).

VEZNI IGRALCI: Andrea Giuressi (73), Pierpaolo Gargiuolo (73), Roberto Bulich (67), Andrea Pertan (67), Edvin Kralj (59), Marco Mattera (69).

NAPADALCI: Gianpaolo Smilovich (71), Matteo Apuzzo (69), Igor Milkovič (64).

TRENER: Heman Francini; TRENER VRATARJEV: Luciano Leone.
NOVI NAJEMI: Savarin (Vesna), Pertan (Vesna), Policardi, Gargiuolo, Fasson, Giuressi (S. Sergio), Voltorno (S. Nazario), Mattera (Opicina).

ODSTOPI: Colomba, Silvestri (S. Sergio), Macor (Opicina), Michel, Santi.

BRUNO RUPEL

SOVODNJE

V Sovodnjah pričakujejo z veliko nestrpnostjo pričetek letošnjega prvenstva. Društvo je namreč v poletnih mesecih okrepilo igralski kader, kar daje upati, da bo lahko ekipa odigrala vidno vlogo v 2. amaterski ligi. Odborniki društva se sicer nečesto prenačljivi v svojih izjavah, vsekakor pa lahko iz njihovih ocen razberemo, da je moštvo dokaj solidno in konkurenčno.

Izkušnja iz lanskega prvenstva, ko je bila sovodnjska enajsterica po zelo obetavnem startu tudi dalj časa na samem čelu razpredelnice, predno je s serijo zelo slabih nastopov povsem opustila vsakršne ambicije in pristala nekje v zgornjem delu druge polovice lestvice, je bila v tem pogledu dobra šola. Lansko krizo je šlo pripisati krizi nekaterih standardnih nogometašev, prav zato pa se je letos društvo odločilo, da bo številčno in tudi kakovostno ojačilo svoj igralski kader.

Ob morda dokončnem odstopu napadalca Butkoviča, je letos zapustil ekipo Libero Terpin, ki se je vrnil v matično društvo, v spisku varovancev potrjenega trenerja in igralca Modula pa ni več napadalca Acconcije. V zameno se je društvo ojačilo s Sambom, Michelejem in Davidom Visintinom, Bizajem, istočanso pa sta se po odsluženju vojaškega roka vrnila Mastrianni in Gulin. Res škoda, da bo prav zaradi vojašine po vsej verjetnosti dalj časa odsoten obetavni Ladi Tomšič.

Na predstavitvi ekipe, ki je bila v sredo v Kulturnem domu v Sovodnjah, je predsednik društva Gianni Marson potrdil veliko zaupanje, ki ga imajo odborniki v ekipo. Marson nam je še povedal, da je ekipa zelo mlada, saj so skušali vključiti čimveč mladih nogometašev, kar naj bi bilo dobro jamstvo za bodočnost. Že letos pa bo lahko ekipa pozitivno presenetila, seveda, če bodo vsi zaigrali po svojih močeh. Na dlani je namreč, da je ekipa zelo konkurenčna, saj poleg mlajših in obetavnih nogometašev gre tukaj zabeležiti tudi celo serijo prekaljenih igralcev. Še posebno nevarna naj bi bila vezna vrsta in napad, kjer je pričakovati, da bo dvojica Luisa-Modula tudi letos strah in trepet sleherne obrambe.

Društvo je torej opravilo svoje, sedaj pa bo odvisno od igralcev samih. Kot je povedal sam trener Modula, je važno predvsem to, da bodo vsi skupaj sestavili zelo homogeno celoto, kjer bo vladalo prijateljsko vzdušje, ker je edini porok, da bo ekipa lahko dosegla nadejane rezultate.

Prihodi: F. Sambo (Audax), D. in M. Visintin (Itala San Marco), Bizaj (Pro Gorizia - Mladinci).

Odhodi: Butovič (opustil nogomet), Terpin, Acconcia.

SEZNAM NOGOMETAŠEV
VRATARJA: Sandi Gergolet (1962), Luca Mastrianni (1970), Marko Gulin (1969).

BRANILCI: Pavel Hmeljak (1969), Fulvio Devetak (1965), Valentino Cernic (1969), Maurizio Grillo (1959), Ladi Tomšič (1974), Marko Fajt (1968).

VEZNI IGRALCI: Sandro Luisa (1959), Davide Visintin (1974), Marko Zotti (1970), Stefano Agosto (1969).

NAPADALCI: Lucio Modula (1959), Fabio Sambo (1969), Michele Visintin (1972), Mitja Bizaj (1973), Edi Sambo (1956).

TRENER: Lucio Modula.
NOVI NAJEMI: F. Sambo (Audax), D. in M. Visintin (Itala San Marco), Bizaj (Pro Gorizia - Mladinci).

ODSTOPI: Butkovič (opustil nogomet), Terpin, Acconcia. (MAL)

2. AMATERSKA LIGA

SKUPINA D

SPORED 1. KOLA

Lavarianese - KRAS
PRIMOREC - Mereteo
Lestizza - Zaule Rabuiese
Ronchis - Bertiole
Romans - Camino
Junior Aurisina - Talmassons
Santamaria - Morsano
Zompicchia - Castionese

SKUPINA F

SPORED 1. KOLA

Muggesana - Fincantieri
Medea - Domio
Fossilaon - Roianese
BREG - Fogliano
Pro Farra - Moraro
Audax GO - Villesse
Poggio - Pieris
SOVODNJE - Capriva

danes igra za vas - danes igra za vas

Felice Ostrouška

Felice Ostrouška (1922) je zelo znana osebnost ne samo v našem športnem, temveč tudi na gospodarskem in kulturnem področju. Bil je med ustanovitelji Športnega društva Polet leta 1968 in pri opešnem društvu je še sedaj odbornik ter izredno dragocen športni delavec. Za svoje športne zasluge je dobil tudi več priznanj in plaket. Priznanja je prejel tudi za zasluge na kulturnem in gospodarskem področju. Prejšnji teden je Igor Pavletič prvilno napovedal 9 rezultatov.

totocalcio

Ancona - Napoli	X 2
Atalanta - Cagliari	1 X
Foggia - Udinese	X
Inter - Fiorentina	1
Juventus - Roma	1 X
Lazio - Genoa	1
Parma - Brescia	1 X
Pescara - Torino	X
Sampdoria - Milan	X
Bari - Taranto	X
Venezia - Piacenza	X
Carpi - Carrarese	1 X 2
Catania - Palermo	1 X 2

konjske dirke - konjske dirke

V Meranu bo skušal Miocamen (skupina 1) ponoviti uspeh izpred dveh let. Od skupine X pa bi omenili Luvvyva Duvvyva, ki je na zadnjih preizkušnjah kar trikrat zmagal, od skupine 2 pa Courtierja Du Vala.

V Rimu so naši favoriti v skupini 2 Hiquey, od skupine X Grenn Isle, od skupine 1 pa Atmospheric Blues.

Ispano d' Assia (skupina 2) ima v Montecatiniju največ možnosti za zmago. Od skupine X je na boljšem Lycristi, od skupine 1 pa Lacost Or.

V Neaplju je favorit Locataro (skupina X), ki je trenutno v odlični formi. Možnosti za uspeh pa imata še Midao San (skupina 2) in Marracigac (skupina 1).

V Neaplju je vsaka napoved o zmagovalcu dokaj tvegana. Od skupine 1 naj bi bil favorit Iaco-

viz, od skupine X Endeavour, od skupine 2 pa Mery for Ever.

Magnus (skupina 2) je v Tarentu vsekakor favorit. Nevarna tekmeča pa utegneta biti Inob (skupina X) in Lavionio Zar (skupina 1).

DIRKA TRIS

Naši favoriti: št. 18 Valdemone, št. 9 Montetusa, št. 6 Krabian's Laurel. Za sistemiste: št. 13 Teeky, št. 3 Zeus, št. 14 Rash Buck.

totip

1. — prvi	1
drugi	X 2
2. — prvi	2 1
drugi	X
3. — prvi	X 2
drugi	1
4. — prvi	X
drugi	1 2
5. — prvi	1
drugi	X 2
6. — prvi	2
drugi	X 1

obvestila

NOGOMETNI KLUB BOR

vabi vse mlajše cicibane, ki jim je všeč nogomet, na treninge, ki so ob ponedeljkih na nogometnem igrišču v Bazovici, oziroma ob četrkih na nogometnem igrišču v Dolini od 15.30 do 17. ure.

Za tiste otroke, ki ne morejo priti sami na treninge, bo poskrbeljeno za prevoz na igrišče in nazaj.

TEČAJ MINIODBOJKE

ŠZ Sloga obvešča, da se odvija v telovadnici openske srednje šole S. Kosovel tečaj otroške telovadbe in miniodbojke za osnovnošolce. Ob sredah 14.45-15.30 (I. in II. razred) in 15.30-16.30 (III., IV. in V. razred); ob sobotah 14.45-15.45 (I. in II. razred), 15.45-16.45 (III., IV. in V. razred). Tečaj vodi prof. Franko Drasič. Vpisovanje neposredno v telovadnici.

SK DEVIN

vabi člane, da se udeležijo srečanja s pobratenim društvom SK Sneznik - Ilirska Bistrica v nedeljo, 27. t. m., na sedežu društva, osnovna šola Cerovlje, v popoldanskih urah.

SPDT

priredi v nedeljo, 27. t. m., avtomobilski izlet na Zuc del Bor. Odhod bo izpred Prosvetnega doma na Opčinah ob 5.30 po sončni uri. Za informacije tel. na št. 213701 (Stojan).

ŠD KONTOVEL

ODBOJKARSKA SEKCIJA

obvešča, da bodo treningi za začetnike (letnik 1981 in mlajše) ob ponedeljkih in sredah od 17.00 do 18.30 v mali telovadnici ob odprtem igrišču na Kontovelu.

ŠD KONTOVEL - MINIBASKET

obvešča, da je spored vadbe minibasketa v šolski telovadnici na Proseku naslednji: letniki 1980/81/82 ob ponedeljkih od 16.30 do 18.00, ob torkih od 18.30 do 20.00, ob petkih od 16.30 do 18.00; letniki 1983/84/85 ob torkih in četrkih od 17.30 do 18.30 in letnika 1986/87 ob torkih in četrkih od 16.30 do 17.30.

ŠD POLET

KOŠARKARSKA SEKCIJA

sporoča, da bodo urniki vadbe v minibasketu v telovadnici Pristaniških delavcev pri Briških kot sledi: ob torkih od 14.30 do 15.30 za letnike 1984/85/86; od 15.30 do 16.30 za letnika 1982/83 in ob četrkih od 15.30 do 16.30 za letnike 1984/85/86 in od 16.30 do 17.30 za letnika 1982/83.

ŠZ DOM

obvešča, da so treningi za minibasket (letniki 1982, 1983 in 1984) ob torkih od 15.45 do 16.45 in petkih od 14.45 do 15.45. Ekipa propaganda (letnika 1980 in 1981) pa trenira ob sredah od 16.45 do 18.00 in ob četrkih od 16.45 do 18. ure. Informacije in vpisovanja ob urah treningov!

KK BOR SEKCIJA MINIBASKET

obvešča, da se nadaljujejo vpisovanja novih in »starejših« otrok za minibasket. Treningi so ob torkih in petkih na »1. maju«. Mlajši (3. razred do vrta) trenirajo ob 15.00, vsi ostali (4., 5. in starejši) pa ob 16.00. Vpis kar na igrišču.

ŠZ BOR

NAMIZNOTENIŠKI ODSEK

obvešča, da poteka redna tedenska vadba najmlajših vsak terek in četrtek v društvenih prostorih od 17.15 do 18.45. Možen je tudi prevoz igralcev.

ODBOJKARSKO DRUŠTVO BOR

obvešča, da bodo treningi za začetnike in začetnike (letnik 1982 in mlajši) ob torkih v telovadnici pedagoškega liceja pri Sv. Ivanu v Ul. Caravaggio od 15. do 16.30 in ob četrkih na stadionu »1. maj« od 17. do 18. ure. Vpisovanja neposredno na treningih., ki jih vodi usposobljena vaditeljica in prof. telesne vzgoje Silva Meulja.

PLAVALNI KLUB BOR

organizira od oktobra do maja v bazenu pri Alturi vadbo v plavanju za neplavalce, plavalce, tekmovalce in rekreacijo za odrasle. Vpisovanje od 18. do 20. ure po telefonu na št. 51377 do vključno petka, 25. t. m. Obenem obvešča, da se je v bazenu pri Alturi pričela vadba udeležencev poletnih priprav v Cerknem z naslednjim urnikom: 2. tekmovalna skupina ob ponedeljkih, sredah in petkih od 16. do 17. ure; 1. tekmovalna skupina vsak dan od ponedeljka do petka od 17. do 18.30.

ŠZ GAJA

organizira teniško šolo za otroke letnikov 1984-81. Za vse informacije in za prijave tel. na št. 212988 (Plesničar) ali na društvenem sedežu na Padričah vsak dan (razen v sobotah in nedeljah) od 18. do 19. ure.

ŠD BREG

obvešča, da se bo v ponedeljek, 28. t. m., pričel v dolinski občinski telovadnici tečaj otroške telovadbe in miniodbojke. Urnik: ob ponedeljkih in sredah od 16.00 do 17.30. Vpisovanje neposredno na treningih.

ŠD BREG

organizira odbojgarsko mladinsko ekipo za dekleta letnikov '79, '80 in '81. Treningi se bodo pričeli v ponedeljek, 28. t. m., v dolinski občinski telovadnici in bodo potekali ob ponedeljkih od 17.30 do 19.00, ob sredah od 19.00 do 20.30 in ob četrkih od 17.30 do 19.00.

Modre čelade OZN odgovorne za redukcijo toka v Dalmaciji

LJUBLJANA — Po kratkotrajnem izboljšanju oskrbe z električno energijo v preteklem tednu zdaj Dalmatince znova skrbi, da bodo Dalmacijo spet zajele hude restrikcije električne energije. Po odhodu srbskih sil, ki so med vojno na Hrvaškem okupirale območje akumulacijskega jezera Peruča za hidroelektrarno Peruča in druge vodne elektrarne v dolini reke Cetine, so pretekli teden spet začele delati vse hidroelektrarne, ki jih poganja voda iz tega jezera. Zdjaj pa so nastali nekateri tehnični zapleti, ki jim »modre čelade«, ki zdaj nadzorujejo to območje, očitno niso kos. Hkrati pa varnostne sile OZN doslej še niso dovolile, da bi kontrolo nad delovanjem Peruče prevzeli hrvaški strokovnjaki, ki so na njej delali pred vojno.

Razmere na Peruči so bile še nedavno zelo kritične. Srbski okupatorji so ustavili proizvodnjo hidroelektrarn in tako povzročili nekajmesečno pomanjkanje električne energije v Dalmaciji. Zaradi neobratovanja hidroelektrarn se je umetno jezero prenapolnilo in mnogi so dramatično opozarjali, da bi zaradi tega lahko to jesen ob prvem večjem dežju prišlo do rušenja jezera. Po odhodu Srbov so akumulacijo vendarle začeli prazniti, vendar pa odtok vode ni dovolj močan, da bi lahko pogonjal elektrarne. Strokovnjaki dalmatinskega elektrogospodarstva poudarjajo, da je na energetskega sistema Peruča najpomembnejše upravljanje z vodno akumulacijo in pravilno doziranje pretoka vode za hidroelektrarne, ki ležijo pod umetnim jezerom Peruča. Slobodna Dalmacija piše, da bi

morebitno novo pomanjkanje električne energije vrglo kaj slabo luč na predstavnike »modrih čelad«, ker Dalmatinci preprosto ne morejo več verjeti, da se redukcijam ni moč izogniti. V Dalmaciji so imeli že nekaj mesecev velike redukcije električne energije, v nekaterih mestih in na otokih več tednov elektrike ni bilo po ves dan.

Zadnja vojna je Dalmacijo še posebej prizadela na področju elektrogospodarstva in prometne infrastrukture. Srbski ekstremisti iz Kninske krajine so že kakšno leto pred dejanskim začetkom oboroženih spopadov na Hrvaškem blokirali železniške in cestne povezave Dalmacije z ostalimi predeli v notranjosti Hrvaške. Med vojno pa so srbske sile in enote jugoslovanske vojske zasedle prav območja, ki so za Dalmacijo odločilnega pomena za njeno normalno oskrbo z električno energijo. V srbske roke je prišla tudi hidroelektrarna Peruča, ki je bila zgrajena prav za energetske potrebe Dalmacije. Izpad njene proizvodnje je bil glavni krivec za katastrofalni mrk v Dalmaciji.

Med vojno je bil porušen tudi velik Masleniški most, ki je premoščal Jadransko magistralo preko morske ožine v bližini Zadra. S porušenjem tega mesta je bila pretrgana kopenska povezava Severne in Srednje Dalmacije. Promet je spet preusmerjen na trajekte in stare cestne smeri, to pa je že letos, ko v Dalmaciji še ni bilo nikakršne turistične sezone in nobenega navalna motoriziranih turistov, povzročilo strašne zamaške in večurne, včasih kar celodnevne zastoje prometa.

Peruča in Masleniški most sta bila tudi v ospredju nedavnih pogovorov soprodsednikov Konferenca o Jugoslaviji Cyrusa Vancea in lorda Owna z najvišjimi predstavniki Hrvaške, Jugoslavije in Srbije. Oba objekta sta v skupnem sporočilu, ki so ga v Beogradu podpisali Vance, Owen, Čosić in Panić (predsednik in premijer ZR Jugoslavije) posebej omenjena. Jugoslavija se je zavezala, da bo prispevala k vzpostavljanju pogojev za ponovno obratovanje Peruče in za začetek obnavljanja Masleniškega mosta. Srbske sile so enote OZN na Peruči zamenjale prejšnji teden, Hrvati pa prav zdaj intenzivno pripravljajo finančne konstrukcije za obnovo Masleniškega mosta, pri čemer računajo predvsem na tuji kapital.

Ob nedavnih pogovorih Vancea in lorda Owna v Zagrebu in Beogradu naj bi se sporazumeli tudi o ponovni vzpostavitvi prometa na nekdanji avtocesti Bratstva in enotnosti Zagreb-Beograd, ki naj bi se zdaj simoblično imenovala Cesta mira. Po nekaterih napovedih naj bi promet stekel še ta mesec in sicer v konvojih pod zaščito sil OZN. Zdjaj pa so očitno nastali nekateri dodatni zapleti. Na cesti je treba zgraditi obmejne postaje med Hrvaško in Zvezno republiko Jugoslavijo. Po pisanju beograjske Politike pa se na tej cesti pojavlja s svojimi zahtevami tudi samozvana republika Srbska krajina. Cesta namreč drži približno 40 km tudi po ozemlju, ki ga nadzoruje omenjena »republika« in ta baje zahteva, da se tudi njej zagotovi postavljanje obmejnih točk in znamenj. Na to pa seveda Hrvati ne bodo pristali.(NIA)

Etnični spopadi so se iz Bosne in Hercegovine se širijo po vsem svetu

Ukrepi, ki jih mednarodni dejavniki sprejemajo v zvezi z dogodki v nekdanji Jugoslaviji, so še zmeraj skromni, "megleni in medli", kakor je napisal pariški "Liberation". Nikjer ni stvarnega napredka; povsod se zatika, v Ženevi in na zasedanjih Varnostnega sveta, kjer se na primer še niso znali odločiti o tem, da bi Združeni narodi prevzeli nadzorstvo nad zračnim prostorom v Bosni in Hercegovini.

Medtem pa se nadaljujejo in širijo nepopisno krvavi spopadi; toda razmeroma novo je to, da so se pripadniki posameznih narodnosti, ki se vzajemno uničujejo v tej deželi, pričeli spopadati tudi v tujini, domala kjerkoli pač so; to kajpak velja za Srbe, Hrvate in Muslimane, toda zlasti za prvi dve nacionalnosti. Novice, ki prihajajo iz raznih krajev sveta, so vznemirljive; vsebolj izstopa vprašanje, kdaj, kako in kje bo konec te medsebojne morije.

Civilizacijska identiteta je vse bolj okrnjena; dogajanja v nekdanji Jugoslaviji, zdaj pa še njihovi žalostni in krvavi odsevi v tujini, vsebujejo nevarne klice, ki se lahko začno širiti domala v nedogled. Kam vse to pelje? Morija v Bosni in Hercegovini, razmere v številnih predelih nekdanje Jugoslavije, niso več samo stvar politikov in vojaških strokovnjakov, temveč tudi sociologije, filozofije in zgodovine; "Washington Post" je te dni domiselno napisal, da imamo tu opraviti že s pojavom "množične patološke mržnje".

Primerov krvavih pretepev je nič koliko; v Marseillu so te dni morali prijeti skupino Srbov in Hrvatov (bilo jih je nad 30), številne med njimi pa poslali v bolnišnico. Stopnjujejo se spopadi v Nemčiji, kjer je že tako žgoč pojav naziskinov; v Hamburgu je

zaprtih nad 40 Srbov, Hrvatov in Muslimanov; pojavi medsebojnega obračunavanja pogosto s hudimi posledicami so domala v vseh nemških mestih. Ksenofobija je kajpak prisotna tudi v teh primerih, vprašanje je le, kdo je bolj ksenofob.

O številnih aretacijah poročajo tudi iz skandinavskih dežel, zlasti pa iz Švedske, kjer so se sodni in policijski organi bržčas dogovorili za kar najbolj ostre nastope; ravnanje s spopadajočimi so zaostri tudi v Angliji; v Italiji pa so znani primeri (zadnji je bil v begunskem taborišču pri Vidmu), ko pripadniki ene narodnosti preprosto nočejo bivati skupaj s pripadniki druge.

Madež pa se širi; dosegel je tudi že ameriške obale. Najnovejši primeri v Los Angelesu ter v njegovi bližnji in daljni okolici povzročajo policijskim oblastem nemalo težav; nedavno so prav v Los Angelesu imeli opraviti s pretepi med belimi in črnici, zdaj pa so na sporedu napadi zlasti med Srbi in Hrvati, ki tam živijo. Pred enim tedom je v spopadih našlo smrt 19 oseb, ranjenih pa je bilo nad 50. Znano je, da živi v južni Kaliforniji nad 180 tisoč bivših "Jugoslovanov"; od katerih je okrog 110 tisoč Hrvatov, ostali pa so Srbi. Muslimanov je tod bolj malo.

V kraju Alhambra, prav tako v tej pokrajini, so v neki srbski pravoslavni cerkvi ubili dva mlada Srba; v San Pedru, kjer živi izjemno močna kolonija Hrvatov, predvsem pa Dalmatincev, so v nekem baru vzeli življenje trem Američanom - Hrvatom. Problem se čedalje bolj zapleta; policijske oblasti so še nedavno pri teh pojavih ravnale takorekoč enako, zdaj pa ugotavljajo, da gre za sila občutljive etnične otenke, ki jih ni mogoče obravnavati z enega zornega kota.

Odnosi med Srbi in Hrvati pa se zaostrojuje tudi zavoljo takorekoč novih povezav; vse kaže, da so se Hrvati in Muslimani v južni Kaliforniji povezali s krajevnimi tolpami, med njimi s tistimi, ki jih imenujejo "Črni panterji" in predstavljajo Muslimane; Srbi pa so nemara navezali stike s takoimenovanimi "Cripsii", se pravi s tolpo, ki jo prebivalci imajo za najbolj divjaško na vsem Far Westu. Casnik "Los Angeles Times" je te dni domiselno napisal, da se je srbsko-hrvatska vojna "izkrcala v Kaliforniji".

Skratka, krvavi spopadi v nekdanji Jugoslaviji niso več le stvar Balkana, pač pa tudi drugih predelov; to pa ne toliko zaradi obračunavanja med pripadniki posameznih narodnosti, ki so še nedavno živele v Jugoslaviji, marveč zaradi resne nevarnosti, da spopadi zaobjamejo tudi druge. Pri vsem tem pa žal ni videti konca. Trdimo, da še bolj kot problem politike in vojske je to problem zgodovine in sociologije; s tega vidika so bili ti pojavi preučeni premalo. Seveda pa so med sabo sila različni.

Nadvse poučna so zato nekatere novejša znanstvena dela o nacionalizmu; med njimi knjigi, ki sta jih napisala Eric J. Hobsbawm (Države in narodi) in Ernest Gellner (z istim naslovom, toda daljšim podnaslovom); v glavnem avtorja zatrjujejo, da je nacionalizem kajpak proizvod določenih zgodovinskih okoliščin in da ni povsem negativen; postane pa tak, če ga "ščasoma ne vsrkata demokracija in njeno ne-nehno posodabljanje".

MIRO KOCJAN

MARKO WALTRITSCH

Češka in Slovaška bosta po razpadu skupne države izbrali različni poti Pot do Evrope bo še zelo dolga

(I.)

BRATISLAVA — Ko se dandanes voziš po dolgem in počez po Slovaški dobiš vtis, kot da se ni nič spremenilo, da je vse ostalo pri starem, kot takrat, ko je tam vladal komunistični režim. Kar precej je razlik med Slovaško in Češko, pa čeprav je to danes še vedno enotna država. Na vsakem koraku v Pragi in v čeških mestih vidiš živopisane napise nad zasebnimi trgovinami. Na Slovaškem pa dobiš vtis, da se proces privatizacije izvaja počasneje. Ugotoviš, da je vrsta trgovin že v zasebnih rokah, istočasno pa imaš vtis, da je veliko obratov še vedno v državnih rokah. Na eni strani ti to poveta prijazna postrežba in urejenost izložb, na drugi pa to ugotoviš, iz napisov na trgovinah, ki ti povedo, da je njihov lastnik še vedno eno in isto državno podjetje.

To bi lahko bila le ugibanja zahodnega potnika, ki ga zanima zunanji videz neke realnosti. Ko vza-meš v roke češke, slovaške ter avstrijske časopise, pa ugotoviš, da je ta tvoja ugotovitev zelo blizu resnici. V češkem delu današnje federacije so vsem uslužbencem v državnih podjetjih že na začetku letošnjega leta dali bone - delnice, s katerimi so njih imetniki lahko sodelovali pri dražbah za nakup podjetij. Mnogi se te bone razprodali, precej ljudi pa je, tudi v sodelovanju z drugimi, odkupilo dotedanja državna podjetja. Morali so spremeniti dotedanji način življenja. Seveda so tvegali. Veliko jih je uspelo, marsikdo pa je žal že omahnil. V poštveh so prišla predvsem majhna podjetja, v glavnem trgovine. Proces privatizacije s čeki - vaučerji se seveda nadaljuje. Zaradi tega prihaja tudi do številnih trenj, marsikdo ostaja brez dela. V prejšnjem državnem gospodarstvu je bilo mesta za vse, sedaj pa ni več tako.

V slovaškem delu države pa niso šli v to smer. Slovaški politiki se namreč ne strinjajo s češkim načrtom privatizacije države z vaučerji. Ljubomir Dolgoš, slovaški minister za privatizacijo, je dejal, da Slovaška odstopa od tega načrta, ki omogoča državljanom nakup delnic po nominalnih cenah. Načrt, pravi Dolgoš, omogoča dejansko krajo državne lastnine, ki se ji bo Slovaška izognila s standardnimi metodami privatizacije, kot so prodaja izbranim lastnikom, javne dražbe in predvsem licitacije.

Sicer tudi v slovaškem delu današnje, do 31. decembra 1992, torej še nekaj mesecev trajajoče federacije, opaziš, da so tuji podjetniki vdrlji v to državo nekdanjega vzhodnoevropskega bloka, in da tu hočejo čimveč iztržiti.

Tudi Slovaki, podobno kot Poljaki, Madžari, Rusi in še kdo drug, so se pustili omamiti od raznih ame-

riških pijač, nemških cigaret, avstrijske čokolade in italijanskega sladoleada. Že samo dejstvo, da se takšno blago ponuja z živopisno reklamo, vzbuja zanimanje v doslej sivem življenju te srednjeevropske države. Da ne bo pomot pri uporabi besede »sivo«. To ni nikaka negativna politična oznaka. Na Češko-slovaškem že od nekdanj niso imeli smisla za barve, vse je pri njih bilo »sivo«, od barve hiš pa do barve oblek. To seveda že pred letom 1948, torej pred Gottwaldovim komunističnim pučem, ki je pomenil precejšen preokret v tej državi. Da pa se tudi na neki določeni ravni marsikaj spreminja, je dokaz v tem, da je glavna pivovarna v Bratislavi, ki je v zadnjih desetletjih imela nevtralni domač naslov Mestne pivovarne, dobila nazaj svoj naslov nekdanjega nemškega lastnika. Ali gre samo za spremembo imena ali pa tudi za spremembo lastništva s prihodom tujca, seveda nisem ugotavljal. Le kratko nemško ime se je bobotilo na strehi velike stavbe sredi mesta in tudi na vhodih v tovarno.

Spremembe sicer vidiš že na meji. Nič več dolgega čakanja za vstopni vizum. Pred petnajstimi leti sem na mejnem prehodu Petržalka pred Bratislavo moral na vizum čakati dobri dve uri, svoj avto sem moral parkirati natanko tam, kjer mi ukazal takrat osorni obmejni policist. Sedaj se formalnosti opravijo v par minutah, odvisno od prometa. Več čakanja je v dopoldanskih urah, če prideš iz Bratislave v Avstrijo, a le zaradi dolge kolone vozil s Češko-slovaško registracijo, katerih vozniki gredo po nakupe in tudi na delo v sosedno državo. Ponavlja se, čeprav v veliko manjši meri, to kar se je svojčas dogajalo na tržaških ter goriških mejnih prehodih.

Do tega prihaja v manjši meri iz zelo preprostega razloga. Čehoslovaki, razen tistih srečnežev, ki so zagrabili možnost privatizacije in v tem tudi uspeli, imajo zelo majhne dohodeke. Ti so kar se kupne moči tiče, celo manjši od tistih že skromnih v časih komunistične vladavine, ko so bile cene v trgovinah blokirane. Tržna ekonomija si tudi tam utira pot in zaradi tega prihaja do socialnih motenj. Povprečna plača na Slovaškem danes ne dosega 150.000 lir, če upoštevamo uradno menjavo, le polovico če imamo v mislih prosto menjavo češko-slovaške krone v Trstu. Vrednosti te plače seveda ne moremo primerjati s kupno močjo v Italiji, kajti tudi cene so primerljive s plačami. Za navaden obrok hrane v gostilni, brez pijače, boš porabil borih tisoč lir (upoštevam uradno menjavo), za dobro kosilo z vinom pa največ 5.000 lir. A to je že luksuz. Boš pa v hotelu, kjer je postrežba podobna hotelu srednje kategorije v zahodni Ev-

ropi, moral plačati med 40.000 in 130.000 lirami na noč za dvoposteljno sobo. Odvisno ali spiš v podeželskem mestu ali pa v Bratislavi.

Očitno je, da Čehoslovaki zelo malo plačajo za stanovanja, pa čeprav je treba vedeti, da so ta precej utesnjena. Povprečno stanovanje ima 50 kv. metrov. Večja družina se mora v njem pošteno stiskati. Urbanistična politika je v vseh komunističnih državah imela veliko podobnosti. Povsod, v mestu in na podeželju, so bila zgrajena nova naselja. Vanje so stlačili vse, delavce, kmete, uradnike, tehnike.

Slovaška je pred letom 1948 bila izrecno kmetijska dežela. V zadnjih štirih desetletjih so tam zgradili veliko tovarn. V vsakem večjem kraju vidiš visoke tovarniške dimnike in velike industrijske obrate. Na robu naselja pa so sodobni stanovanjski objekti s trgovinskimi centri in šolami. Tam žive tudi kmečki delavci, ki so bili in so še zaposleni na ogromnih posestvih.

Na češko-slovaškem podeželju so bili v zadnjem času zgrajeni sodobni gradovi. To niso domovi nekdanjih graščakov, to so navadni žitni silosi, pravzaprav edine visoke stavbe sredi polja in travnikov, saj so stanovanja, kot že omenjeno, zgrajena v mestih. Kako bodo lahko privatizirali te nekdanj zasebne površine, je odprto vprašanje, saj so sedanja polja lepo urejena in povsod vidiš tudi namakalne priprave, kar pomeni, da so tam zavarovani pred sušo, kakršna je npr. letos oškodovala Prekmurje v Sloveniji, kjer je kmetijstvo že dolgo časa v zasebnih rokah.

Da ni gospodarski položaj teh krajev in ljudi, ki tam živijo, med najbolj rožnatimi, je dokaz tudi v tem, da je po lepih in širokih cestah, ponekod tudi avtocestah, zelo malo prometa. Poleg tovornjakov tam vozijo seveda predvsem češke škode, nemški wartburgi, poljski fiati in sovjetske lade. Veliko je vozil s poljsko registracijo, saj je Slovaška prehodna pot med Avstrijo in Poljsko.

Ljudje imajo bolj malo denarja, to pa ugotoviš tudi po tem, da je gostiln bolj malo in da je tudi gostov v njih zelo malo. Očitno so gostilniške cene previsoke za domače žepce. Zelo pozno zvečer zažarijo svetilke na ulicah, okna stanovanjskih blokov so temna, le tu pa tam kaka bleda luč.

Stara federalna vlada je sicer poskrbela za gospodarski razvoj in socialno skrb prebivalstva, še zlasti tistega na gospodarsko zaostalem Slovaškem. To sem lahko ugotovil na vsakem koraku.